MAZPULKS

MĒNEŠRAKSTS JAUNATNEI UN MAZPULKU DALĪBNIEKIEM

1935.

№ 1

SAVIENĪBAS „LATVIJAS LAUKSAIMNIECĪBAS CENTRĀLBIEDRĪBA" IZDEVUMS

Mūsu zemei mūs nevien jābaŗo — bet arī jāapģērbj!

Arklā jūdzu kumeliņu
Ar rociņu glaudīdams,
Lai aug man smuidri lini,
Lai šķiedriņa mirdzēt mirdz.

Mazpulki, audzējat linus!

Lini dod jaunai Latvijai visizdevīgāko eksporta preci un vislētāko ārzemju valūtu!

Dariniet un valkājiet skaistos un izturīgos linu audumus, lai latviešos atgriežas veselīgais un spirgtais senču gars!

Jums jāzin, ka izaudzējot 1 kg labu linu saņemsiet tikpat kā par 20 kg auzu vai 30 kg kartupeļu!

Valsts linu monopols.

Brīvības piemineklis

BIBLIOTECA

„MAZPULKS“

Mēnešraksts jaunatnei un mazpulku dalībniekiem

1935. gada satura rādītājs.

Sf-2679 nc

L. V. B.
Inv. 307082

LATVIJAS VALSTS BIBLIOTĒKA

1. Vispārīga satura raksti.

	№	Lpp.
Jaunajā gadā. A. Roga	1	1
Domātājs un izdarītājs. M. Spirģis	1	2
Amerikas automobiļu mūža gaitas	1	9
Latviet, esi lepns uz savu zemi! Ad. E.	1	10
Svētdiena. Arnolds Lūsis	2	33
Brīves cīņas un mūsu jaunatne. Pulkv.-ltn. Edv. Mednis	2	35
Vai esmu diženā nosaukuma cienīgs? Agr. A. Ķibēns	2	37
Tēvi un dēli. R. Dzērve	3	73
Lauku jaunatnes sabiedriskie uzdevumi. Agr. V. Grasmanis	3	75
Latvijas pirmie cīnītāji. Pulkv.-ltn. Edv. Mednis	3	77
Augšāmcelšanās svētkos. Māc. Arn. Lūsis	4	113
Lieldienu jūtas. Lilija Ābelīte	4	123
15. maijs. Ausma Roga	5	145
Mātes dienā. Māc. Arn. Lūsis	5	147
Neviens cits kā māte. Elizabete Šalts	5	149
Lai mēs godam varētu sekot. A. Beķeris	5	149
Aicinājums mazpulku dalībniekiem. Māc. Arn. Lūsis	5	164
Apkopsim kapu kalniņus. H. Ķalmiņš	5	164
Tie, kuŗus Dieva Gars vada — ir Dieva bērni. Māc. Arn. Lūsis	6	193
Turēsim svētas maija un jūnija cīņu dienas. A. Skalda	6	196
Nevis darbu un darba darītāju, bet tikai uzņēmības trūkums	6	197
Māmiņ! Leontīne Sprūds	6	202
Ceļosim! Rūdolfs Ābeltiņš	6	202
Intelligence. M. Vanaga	7	225
Vissīkākais darbs — cieši siets ar mūsu dzīvi. A. Roga	7	229
Laika vērtība. P. Fr.	7	240
Arāja zirga lūgšana	7	241
Tēvu sapņojums. Voldemārs Vārpiņš	7	242
Vienpadsmitais. Māc. Arn. Lūsis	8	273
Kultūra un viņas vērtība. Agr. V. Grosgalvs	8	274
Katram mazpulka dalībniekam jāpazīst mūsu dzimtenes putni. Agr. K. Zītars	8	284
Mazpulki šīs vasaras darbā. Ausma Roga	9	305
Būsim pieklājīgi. Helmūts Ozols	9	323
Pļaujas svētkos. Māc. Arn. Lūsis	10	353
Cienīsim pagātni. Aug. Briedis	10	354
Karogs lauku sētā. Belizārs Radziņš	10	356
Trīs zvaigznes Mūžīgās Latvijas rokās. Aleksandrs Grīns	11	385
Lai plīvo mūsu karogi. A. R.	11	388
Klusais draugs. Arn. Lūsis	11	390
Sacensības priekam jābūt neizsīkstošam. Ausma Roga	11	392
Mazpulku darbu izstāde Rīgā no 11.—18. oktobrim	11	393
Krišjāni Baronu pieminot	11	396
18. novembris. Jānis Ķelle	11	396
Šī zeme ir mūsu. Richards Grundulis	11	397
Karogs lauku sētā	11	397
Ģimenes locekļu un senču pētīšana. Prof. Dr. med. J. Prīmanis	11	404
Ziemassvētkos. A. Lūsis	12	433
Ziemas garajos vakaros. Aug. Briedis	12	435
Ģimenes locekļu un senču pētīšana. Prof. Dr. med. J. Prīmanis. (Beigas)	12	451
Ko darīsim brīvajā laikā. O. Darbiņš	12	460

2. Stāsti un apraksti.

Ķibangula. Renē Gonci	1	5
Emīls. T. Toivo	1	7
Izpirkšana. B. M. Fālandas	2	39
Kā Franks izglāba zivis. V. Nohara	2	42
Zirneklis — inženiers bez diploma	2	44
Skarbyholmas mazā saimniece. J. Ērmanis	2	46
Glābējs. A. Lūsis	3	79

	№	Lpp.
Vecais Bērziņš. J. Jrbe	3	83
Savādais brauciens. Kalnietis	3	85
Tilts. Ādolfs Erss	4	115
Gūstā. E. P. Butlers	4	119
Kā dzīvnieki pielieto darba rīkus	4	121
Gūstā. E. P. Butlers. (Beigas)	5	151
Diks un Roberts. A. M. Džeksons	5	154
Cīņa ar cilvēkēdēju	5	156
Diks un Roberts. A. M. Džeksons. (Turpinājums)	6	198
Pirmā vaga. Arv. Ozoliņš	6	200
Diks un Roberts. A. M. Džeksons. (Turpinājums)	7	231
Trīs draugi. Valdis Avots	7	234
Inkulis. J. I.	7	237
Dobeles pilī apslēptā manta. Tautas teika. A. Rozentāls	7	240
Četras dienas ekskursijā ar divriteņiem. Elmārs Šķobe	7	243
Tēvu zemes atbrīvotāji. A. Lūsis	8	277
Diks un Roberts. A. M. Džeksons. (Turpinājums)	8	282
Divas dienas Vidzemes laukos. Lilija Ābelīte	8	286
Tēvu zemes atbrīvotāji. A. Lūsis. (Beigas.)	9	306
Diks un Roberts. A. M. Džeksons. (Turpinājums)	9	313
Rudens tētiņš. Rūdolfs Akers	9	316
Zemgaliešu mazpulka ekskursija pa Vidzemi. V. G.	9	329
Rīgas mazpulki. Ekskursijas apraksts	9	321
Diks un Roberts. A. M. Džeksons. (Turpinājums)	10	358
Vecais Kristaps. Artūrs Kūnerts	10	361
Kā Pērkonis piemuļķojis velnu	10	363
Sava zeme. V. Baltinesters	11	399
Diks un Roberts. A. M. Džeksons. (Turpinājums)	11	400
Ciema vecākais. Valters Edmonds	12	437
Diks un Roberts. A. M. Džeksons. (Beigas.)	12	447

3. Dzejas.

Jaunā gadā. Lilija Ābelīte	1	14
Jaunā gadā. Alberts Jērums	1	17
Darba augļi. Jānis Linmeijers	1	23
Vakars. Līna Jansons	2	36
Pārslas. J. Luika	2	36
Sarmā. Ad. Sarmzieds	2	36
Pavasars vēl tāls. Alberts Jērums	2	51
Pavasara rīts. Rūdolfs Zubrovics	3	74
Saulgriežu himna. R. Ak.	3	78
Zem baltzaļā karoga. K. R.	3	81
* * * Alberts Jērums	3	89
Atmodas svētkos. K. Pamše	4	114
Dzimtā zeme. J. Bachs	4	114
Dzejols. J. Grundulis	4	118
Mūsu dārzi. M. Kevaskis	4	124
Darba gaidās. Dzidra Leitlands	4	126
15. maija atcerei. Jānis Liezeris	5	156
Zemes saites. Lilija Ābelīte	5	190
Vakars dzimtenē. A. L.	6	199
Zvērasts. Guna	6	199
Uz darbu. D. Dambergs	6	201
Mazpulku karoga dziesma. Aug. Briedis	7	229
Daba un dvēsele. Lilija Ābelīte	7	238
Dzejols. Maksims Kevaskis	7	243
Uz darbu. M. Gelfers	7	245
Rīts. L. Vētra	7	247
Tik tālu nē. Milda Lellis	7	247
Mazpulku dziesma. Ilmārs Krafts	7	254
Mazpulku maršs. Augusts Brocis	8	281
Zem karoga. Jānis Jēkabsons	8	290
Rudens noskaņa. J. Krafts	8	295
Druvas zied. Jēkabs Bērziņš	9	319
Vārpu balsis. Rūdolfs Akers	9	322
Rudenī. Emils Miķelsons	9	322
Vasarai aizejot. Jānis Liezeris	9	341
Darbam. Irma Ulmanis	9	343

	№	Lpp.
Vējā. Valentina Lapiņa	9	344
Man dzimtā druva. J. Kārkliņš	9	346
Pļaujai. Jānis Liezeris	10	362
Latvi! Daina	10	364
Pie dēla kapa. Ed. Ceriņš	10	374
Teika par varoņu cilti. Augusts Brocis	11	386
Latvijai. Oskars Sprūds	11	397
Zemei. J. Kārkliņš	11	399
Paeglītis. Oskars Vēronis	11	402
Svētvakarā. L. Ābelīte	12	434
Ziemas tuvošanās. J. Pimbers	12	436

4. Pārskati.

Mazpulku piektā darbības gada pārskats	7	248
Mazpulku attīstība Latvijā	11	407

5. Lauksaimniecība.

Krāšņākais zieds. H. Kalmiņš	1	11
Arī mazpulkiem jāaudzē lini. Agronoms Vold. Bušs	1	18
Audzēsim kumeliņus! Kārlis Sīmanis	1	19
Audzējot kumeliņus, rūpēsimies arī par kultivētiem zāļājiem. Kult. J. Upesleja	1	20
Karu dubļiem. Ad. Eglītis	1	21
Mazpulku dalībnieki ziemas sanāksmēs. Agronoms K. Ķirsis	1	21
Puķu dēstu košuma dārziņam audzējiet paši. H. Kalmiņš	2	53
Mazpulku dalībnieki, pavasaris tuvojas! Agronoms K. Ķirsis	2	56
Karu dubļiem! Ad. Eglītis	2	58
Neaizmirsīsim mūsu augļu dārzu labvēļus — putniņus. Olģerts Drunka	2	59
Puķu dēstu košuma dārziņam audzējiet paši! H. Kalmiņš (Beigas.)	3	94
Vērosim laiku! Agronoms A. Ķibēns	3	96
Mans auzu šķirņu salīdzinājums. Z. Veidemilers	9	98
Mežeņu audzēšana kā mazturīgu skolnieku atbalsts. G. B.	3	100
Mazpulka dalībnieka pirmie uzdevumi šopavasar. Agronoms K. Ķirsis	3	101
Kas pavasarī darāms mājas apkārtnes izdaiļošanai. H. Kalmiņš	4	127
Dažas īpatnības ārzemju dzīvē un saimniekošanā. Agronoms Fr. Duksis	4	130
Vērosim laiku. Agronoms A. Ķibēns	4	132
Mazpulka dalībnieka darbi pavasarī. Agronoms K. Ķirsis	4	133
Kā es iesāku sugas govs audzēšanu. V. Guļevskis	4	135
Arī tavā dārzā ziedētu. H. Kalmiņš	5	166
Darbs visam gadam. Al. Kalniņa	5	167
Mazpulka dalībnieka patreizējie uzdevumi. Agronoms K. Ķirsis	5	168
Darbi košuma dārzā. H. Kalmiņš	5	169
Mani piedzīvojumi apiņu audzēšanā. Fr. Šīrons	5	171
Mans pirmais gads biškopībā. K. Eņģelis	5	172
Kā sojas pupu vietā izaudzēju kacēnu kāpostus U. Freimanis	5	172
Ziedu kalendārs. V. Jansone	5	173
Reizē ar pavasara vēstnešiem. H. Kalmiņš	6	206
Vērosim laiku. Agronoms A. Ķibēns	6	207
Kā piesiet un balstīt ziedaugus? H. Kalmiņš	6	210
Vairāk vērības darbu sacensībām. Agronoms J. Andersons	6	211
Mazpulka dalībnieka pienākumi vasarā. Agronoms K. Ķirsis	6	211
Ziedoņa krāšņums. H. Kalmiņš	7	251
Kas jāzina katram slaucējam. Agronome M. Pripāns	7	255
Labs ienākumu avots mazpulku dalībniekiem. R. Jākobsons	7	257
Ko gatavosim mazpulku darbu izstādei	7	258
Mazpulka dalībnieka patreizējie darbi. Agronoms K. Ķirsis	7	259
Mūsu mājās arī tālākai apkārtnei jābūt glītai. Ad. Eglītis	7	260
Rožu acošana. H. Kalmiņš	8	292
Kā sarīkot mazpulka ražojumu apskati	8	293
Mazpulka dalībnieka tagadējie pienākumi. Agronoms K. Ķirsis	8	295
Kā es izaudzēju ziemciešu puķes. Tālivalds Bergs	8	296
Katram pieejams praktisku lauksaimniecības zināšanu avots. Doc. Dr. J. Apsītis	9	328
Laiks stādīt sīpolaugus. H. Kalmiņš	9	329
Vērosim laiku. Agronoms A. Ķibēns	9	331
Meža rožu paaugļu ievākšana. R. Jākobsons	9	333
Mazpulka dalībnieka pašreizējie pienākumi. Agronoms K. Ķirsis	9	334
Kas tagad darāms mazpulku dalībniekiem lopkopjiem. V. Guļevskis	9	335
Kā Pakalnu mazmāja top par daiļu sētu? H. Kalmiņš	10	365
Stādu audzētavu iekārta un apstrādāšana	10	370
Mazpulka dalībnieka pašreizējie uzdevumi. Agronoms K. Ķirsis	10	372

	№	Lpp.
Kā Pakalnu mazmāja top par daiļu sētu? H. Kalmiņš. (Beigas.)	11	411
Vispirms daiļu skolu. L. Bramanis	11	415
Mazpulku dalībniekiem labs ienākumu avots. R. Jākobsons	11	416
Mazpulku dalībnieku pienākumi ziemā. Agronoms K. Ķirsis	11	417
Mājputnu audzēšana senatnē un tagad. J. Strīķis	12	464
Kas jādara mazpulku dalībniekiem Ziemassvētku brīvlaikā. Agronoms K. Ķirsis	12	466

6. Mājsaimniecība.

Katram mazpulka dalībniekam katru dienu pienākās glāze augļu sulas. Agr. E. Žubeckis	3	102
Vai vītamīni nepieciešami mūsu organismam? I. Zauls	3	103
Lieldienas latvju sētā. I. Zauls	4	138
Limonādes esences. I. Zauls	7	261
Iesim māmiņām palīgā. Emīlija Antans	8	297
Ko liksim vāzēs ziemā? Zenta Cīrulis	10	373

7. Amatniecība.

Apgādāsim materiālus piemiņlietām. Ed. Paegle	2	60
Amatniecības nozīme cilvēka dzīvē. J. Irbe	4	136
Striķi lauksaimniecībā. J. S.	5	174
Kā pagatavot dārza kultivātoru — „ezi". Jānis Kārkliņš	6	213
Koka jumtu un sienu krāsošana. N. Kubuliņš	6	214
Zirgu loku rotājumi. Mākslinieks Jēkabs Bīne	7	253

8. Veselība un veiklība.

Katrs savas veselības kalējs. Dr. R. Avotiņš	1	13
Mazpulku dalībnieki, slēpojat! Kārlis Krūmiņš	1	15
Spēks un izturība. Dr. R. Avotiņš	2	50
Zobi un viņu kopšana. E. K.	3	90
Kāpēc jāveicina piena un piena produktu patēriņš? V. Barlotti	3	92
Mutes loma pie lipīgo slimību izcelšanās un izplatīšanās. Dr. A. Pakalns	4	123
Norūdīšanās saulē, gaisā un ūdenī. Dr. R. Avotiņš	5	159
Nešķiedīsim savu enerģiju nelietderīgi. J. Ruciņš-Vējiņš	5	161
Norūdīšanās saulē, gaisā un ūdenī. Dr. R. Avotiņš. (Turpinājums)	6	203
Norūdīšanās saulē, gaisā un ūdenī. Dr. R. Avotiņš. (Turpinājums)	7	244
Norūdīšanās saulē, gaisā un ūdenī. Dr. R. Avotiņš. (Beigas)	8	288
Ievainojumi un viņu pārsiešana. Dr. R. Avotiņš	9	324
Saaukstēšanās slimības. Dr. A. Pakalns	11	406
Kā pagatavot slēpes. V. Cekuls	12	454

9. Kā dzīvo un strādā mazpulku dalībnieki ārzemēs.

Kāda Zviedrijas mazpulka lielais darbs	1	22
Sacentības Lietuvas mazpulkos	1	23
Ko mazpulks man laba darījis? V. Teilor	6	216

10. Grāmatu apskats.

Lauksaimniecības rakstu uzdevumi un veidi. Prof. Dr. agr. J. Vārsbergs	1	16
Lauksaimniecības rokas grāmatas. Prof. Dr. agr. J. Vārsbergs	2	52
Grāmatas par zemi, tās strādāšanu un mēslošanu. Prof. Dr. agr. J. Vārsbergs	3	93
Grāmata par mazpulku Virsvadoni. Ausma Roga	4	125
A. Grīna „Nameja gredzens". Ad. E.	4	126
A. Grīna „Tabago". Ad. E.	4	126
Grāmatas augkopībā. Prof. Dr. agr. J. Vārsbergs	5	161
Vērtīga grāmata par mājkustoņu ārstēšanu. Ad. E.—	5	162
Jānis Liezeris — „Ziedu vieglumā". Jānis Matulis	5	162
Jaunas mazpulku lugas. Ad. E.—	6	205
Grāmatas lopkopībā. Prof. Dr. agr. J. Vārsbergs	7	246
„Augsim lieli" — A. Treicis. Arn. Lūsis	7	247
Grāmatas saimniekošanas mācībā. Prof. Dr. agr. J. Vārsbergs	8	290
Aug. Briedis „Dvēseles noskaņas". Arv. Lūsis	8	291
„Lopbarības ražošana un lopu ēdināšana". P. Pommers — Prof. Dr. J. Vārsbergs	9	325
Par mazpulku lugām. Ad. E.—	9	326
Vērtīga grāmata	9	327
Divas grāmatas. Ausma Roga	10	363
Bēdīgs pārpratums.	12	459

MAZPULKS

LATVIJAS LAUKSAIMNIECĪBAS CENTRĀLBIEDRĪBAS, KURZEMES LAUKSAIMNIECĪBAS BIEDRĪBU SAVIENĪBAS, ZEMGALES LAUKSAIMNIECĪBAS CENTRĀLBIEDRĪBAS UN LATGALES LAUKSAIMNIECĪBAS BIEDRĪBU SAVIENĪBAS MĒNEŠRAKSTS JAUNATNEI UN MAZPULKU DALĪBNIEKIEM.

IZNĀK KATRA MĒNEŠA 15. DIENĀ.

REDAKCIJA UN EKSPEDĪCIJA: RĪGĀ, BAZNĪCAS IELĀ № 4-a. TĀLRUŅI: RED. — 21617, EKSPED. — 22322.

ABONĒŠANAS MAKSA: GADĀ LS 2,—; ATSEVIŠĶS NUMURS 20 SANT.

SLUDINĀJUMU MAKSA 1/1 L. P. — LS 100,—; 1/2 L. P. — LS 50,—; 1/4 L. P. — LS 25,—.

V. gada gājums. 15. janvārī 1935. g. № 1-12

Ausma Roga.

Jaunajā gadā.

Jaungada vēlējumi jau izskanējuši un itkā nogrimuši aizmirstībā. Liekas pat, ka nekas nebūtu mainījies, nekas nebūtu jauns, jo atkal sākusies darba diena un parastā ikdiena.

Un tomēr — visā dzīvē ir jūtams kas jauns. Ir tā, ka mēs vairs neskatāmies tuvajā pagātnē, bet gan vienīgi tagadnē un nākotnē. Ir nācis kāds spēks, garīgs spēks, kas stiprāks bijis par bijušo, tik liels, ka mēs izbrīnā raugāmies viņa gājienā, kas nelokams un nešaubīgs.

Un kā vispāri, tā arī mazpulku dzīvē šis jaunais gads ar savu domu ir nesis un nesīs savas noteiktas līnijas. Varbūt taisni vairāk kā jebkad, skaidrāk kā jebkad jaunatnei apgaismoti viņas ceļi. Kāda dziļa personība — mazpulku virsvadonis ar savu priekšzīmi, ar savām idejām pavēris neskaitāmus uz augšu virzošus ceļus un uzdevumus.

„Lielajā likteņu grāmatā ir ierakstīti visi mūsu darbi un bojā neies neviens“ — šie vi svadoņa vārdi skan pravietiski. Tie patiesi pacilā, dod jaunus spēkus un sparu. Tie arī rāda un apliecina, ka mums visur jāmācas, skolā, mājā un dzīvē saprast, ka katra cilvēka darbs ir vērtīgs darbs, ka katra cilvēka stipra un nesalaužama personība pati par sevi ir vērtība.

Bet mēs zinām arī, ka vienas rokas nevar uzcelt nevienu ēku. Daudziem, daudziem vajaga domāt vienu domu, to piepildīt daudziem kopā. Daudziem kopā vajaga tiekties pēc viena mērķa, pēc augstākā mērķa, pēc tāda mērķa, kas nes labu iespējami lielākam skaitam savas tautas brāļiem.

Un tad mūsu pašu, katra atsevišķa cilvēka gara gaitās jaunā gadā nepieciešams rūpīgāks gājiens. Visu redzēt, visu redzēto saprast, iegaumēt, paliekoši iegaumēt un savu gribu un prātu virzīt uz kādu pārdomātu mērķi, lūk tāds šis gājiens nepieciešams, tāds ejams mūsu gara dzīvē.

Bet cilvēka gars, sevišķi jaunatnes gars, nevar apmierināties ar citiem gribas un saprāta slēdzieniem vien. Tam vajaga arī skaistuma, vieglas atpūtas, skaistas atpūtas brīžu.

Tādēļ, mazpulku jaunieši, esat jūs tie, kas kādreiz arī apstājas, esat tie **kam laika pietiek skatīt skaistu saules rietu, kam laika diezgan vērot rudzu druvu briedumā un ziedu dūmakās.**

Neesat jūs tie aklie, dzīves triektie, mūžīgi steidzīgie un nervozie skrējēji, bet apdomīgi, droši, čakli gājēji, kam laika pietiek, apstāties, atpūsties un visur, visur just dzīvības straumes, mierīgu skaistumu un visa piepildījumu.

arba gars, dabas skaistuma apgarots, draudzības, vienības un tēvzemes mīlestības vainagots, ir šī jaunā gada aicinājums un mūsu tautas labākas nākotnes simbols.

Un mazpulku jaunatnei jāstāv cīnītāju un dzīves uzdevumu piepildītāju pirmajās rindās.

Miķelis Spirģis

Domātājs un izdaritājs.

Tavam garam, draugs, vēl nebūt nav tās ideālās pilnības, par kādu tu viņu vēlētos izkopt. Nav viņš vēl ideāls, nav mākslinieciski pilnīgs instruments. Daudz vēl kas trūkst. Bet es ticu un esmu pārliecināts, ka tavas garīgās dāvanas ir dievišķīgas, un ka tādām tu nedrīksti ļaut rūsēt un nosūbēt. Ar garu ir gluži tāpat, kā ar tava ķermeņa muskuļiem: ja tu viņus nekustini un nevingrini, tie nevien neattīstās, bet notiek arī kas ļaunāks, viņi pat izzūd. Tāpēc tad arī esi uzmanīgs pret savām garīgām prasībām. Dari un rīkojies tā, ka tavs gars allaž darbotos un garlaicības nepazītu. Viņš to prasa.

Tu, varbūt, bieži vien iedomājies, ka tad, kad tu pats naktīs mierīgi guli, snauž arī tavs gars? Tomēr nē. Viņš nesnauž nekad, un kad tu guli, dienā pabeidzis savas mācības skolā un mazpulka gaitas, — tavs gars tomēr ir darbīgs.

Vienīgi gars ir tas, kas tevi kādreiz dienās, kā uz ērgļa spārniem, var ļoti tālu nest. Apbrīnojams var kļūt tavas dzīves lidojums. Kamēr tavi pazīstamie un viens, otrs draugs, kas nepazīst gara lielumu un apgarotību, varbūt paliks tajos pašos ikdienišķās dzīves rāmjos, kādos tīri neapzinīgi iesledzies liels latviešu skaits, — tu būsi jau tālu, ļoti tālu ticis. Tu lepni soļosi pa dzīves uzvaras ceļu, allaž galvu augstu turot. Lielums, lieli darbi tavs aicinājums, bet diženība tavs mērs un būtība.

Tālāk, tavs gars tevi uztur spirgtu, veselīgu un dzīves priecīgu. Ja tu savu garīgo pasauli kopsi un izkopsi, pazudīs arī dažkārt tik ļoti uzmācīgais īgnums. Katra laba īpašība, kas pamodīsies tavā garīgā būtībā, nāk klāt uz garīgā maziskuma rēķina.

Gars dara tevi arī par uzticamu sava darba izdarītāju.

Tava izkoptā gara diženums un dziļums ir uzvarošs spēks. Un kur izcīna lielas uzvaras, izdara lielus darbus — spēks ir vajadzīgs. Spēku no tevis prasa arī dažādie uzdevumi mazpulka darbībā, bet tici man, spēka milzim tev vajadzēs būt kādreiz dienās kā pieaugušam vīram, ja tikai tu būsi nolēmis cīnīties, cīņā riskēt, vest līdz zināmam mēram dzīves veidu, kuru var uzskatīt par bīstamu, un beidzot, ja būsi nolēmis mērķi sasniegt. Tas nozīmē atteikšanos no mierīgas salkanas ikdienīškas dzīvītes, kuŗa nekādus izkoptus un augstvērtīgus spēkus neprasa.

Nevilcinājies un nekaunies savus garīgos spēkus izkopt, stiprināt un papildināt kārtējā darbā, darbībā un vingrinājumos, kas, mīļais draugs, nav nekas vairāk, kā tava garīgā kapitāla pavairošana. Tas tev ir iespējams! To tev vajag iespēt!!!

Slepeni tavās jaunā zēna krūtīs dus neaprobežoti spēki, tikai varbūt tu pats to nenojauti. Tava māte, tavs tēvs tos tevī dēstījuši. Arī no tēva māju zemes, pa kuŗu tikdaudz tu agrā bērnībā basām kājām, kā tekainītis, esi skraidījis, un šo baltdien vēl jo projām, — arī no šīs melnās, bet gaužam svētās tēva zemes esi iezīdis slepenos spēkus.

Tici un uzklausi mani. — Līdz šim tu nestrādā un nedarbojies pie pilna tvaika. Augstākais, tu izlieto tikai trešo daļu no savām spējām un garīgā spēka. Ļoti liels skaits taču smadzeņu šūniņu snauž vēl nepamodinātas. Ar to tak nevar, bet galvenais, tu nedrīksti apmierināties! Tu esi jauns, visu skati vēršas uz tevi! Brīnumus tieši sagaida no tevis, un lūk, zeme un pasaule tīri kā nevarīga guļ pie tavām kājām! Tāpēc ar pilnu tvaiku! Un Vakareiropas, tāpat Amerikas daudzi starptautiskie pasažieru vilcieni attīsta tīri pasakainu ātrumu, ka tie allaž joņo pār kontinentiem pie pilna tvaika.

Nevilcinies tāpēc un, triecies vārtos! Tev vajag no sevis izveidot un attīstīt varenu vīru, liela stila cilvēku! Tā nava ikdienišķa prasība bez vilinājuma, bet mūžības un tagadējā laika aicinājums. Reizē tā ir arī tēvijas patriotiskā, bet tikai sirdī, ne ausīs saklausāmā balss.

Tu gribi tak tikt uz priekšu!? Tad veido un attīsti savus spēkus un spējas ar patiesu centību un neatlaidību. Vingrini savu garu par ātri, viegli un droši darbo-

Ogres upes izteka.

jošos veiklu spēku. Kā aicinājumu tev, es gribu šeit atzīmēt tikai pāris rindas no Halma darbiem:

„Ne gribas spēkam sevī atļaut iesnausties.

— No diženības celies tu uz visu dižāko!"

Tava gara darbības iespējas ir neaprobežotas. Un jo vairāk tu savu domu spēku piešlieto, jo stiprāks un varenāks tu kļūsti.

Atceries un jūti cienību vienmēr pret visu to, kas pasaulē jau krāšņs un lielisks radīts. Un nepiemirsti arī to, kas jauns, koncentrētu un atjautīgu domu un apzinīgas gribas un darbības celts. Ziedo un veltī savu cenšanos arī kādai nemirstīgai idejai. Tavas ilgas un vēlēšanās ir jau tavu nodomu priekšpiepildījums, ir ziņnesis tam, ko tu esi spējīgs un aicināts dzīvē izpildīt. Uzticies un tici tam! Un liec, mans jaunais draugs, lai tavas ilgas un vēlēšanās būtu tavas jaunās sirds liesma, kuŗa ne mūžam nedzisīs, pirms tavi sapņi nebūs kļuvuši par īstenību, pirms ideja nebūs kalta marmorā.

Iekams tu kādu darbu sāc, to pārdomā. Un pie tam iegremdējies nopietni attiecīgā darba būtībā. Bet pēc tam nevilcinies — rīkojies ātri un nešaubīgi. Laiks skrien uz priekšu, un katra pagājušā minūte, katra nokavētā stunda nekad neatgriezīsies vairs — tā aizgājusi mūžībā. Tāpēc nezaudē veltīgi laiku, neko neatliec uz rītu. Rītā tev būs atkal citas, būs jaunas lietas.

Darbojies vienmēr ar paļāvību, tā, it kā panākumi atkarātos vienīgi no tevis paša. Katram darbam, katrai lietai, pie kuŗām tev interese, — dāvā koncentrētu uzmanību un nedalītus spēkus. Bet atmīnies, ka visas tās lietas, kuŗas tev, šķiet, vienaldzīgas kļuvušas — priekš tevis ir jau zudušas.

Nekad nesaki: to es nevaru. Uzticies sev un centies pēc visaugstākā! Un parasti jau ir tā: ko tu nopietni gribi, to tu arī spēji. Tu slēp sevī neapzinīgi kādreiz varoņu spēkus, bet nes viņus dzīvē. Neatdusies, kā lauros, ne uz vienas savu panākumu pakāpes! Esi drošs, pasaule ir tava! Dzenies nepiekusis pēc garīgas pilnības un savu ideālu piepildījuma.

Nepielaid, ka neveiksmes tevi sāktu iebiedēt. Vienīgi tās lietas ir pazaudētas, kuŗām tu pats atmet ar roku."

Ja šodien tu darbā piedzīvoji neveiksmi tad pamatīgi pārdomā kļūmīgā iznākuma cēloni, bet rītu esi gudrāks darbā. Tev jāmācās no neveiksmēm.

Un tāpat, draugs, nepazaudē cerību! Cerību nabadzība izposta tavus spēkus. Priecājies, ka tu esi spējīgs cīnīties. Vienīgi uz augstumiem mirdz spožākā gaisma. Pats tu radi savu likteni! Un bez pūlēm taču nav iespējams tikt ne pie kādas algas. Bet jeb kuŗu vājību ienīsti un nievā!

Beidzot gribu teikt, ka neesi nekāds ikdienišķs cilvēks. Tāpēc pacelies pār pelēko ikdienu, pacelies pār apkārtni, pār ļaužu pūli! Tev ir spēks, tu esi stiprs. Esi domātājs, un tanī pat laikā ari piepildītājs, izdarītājs! Nešaubies, tev ir spējas un net ūkst tev arī gribas. Griba ir izšķirošā. Griba ir tā, kas rada visu. Un līdzīgi dzejniekam Arndtam, — gribas izsaukties: „L i e l a g r i b a s p ē j p a t z v a i g z n e s n o d e b e s ī m r a u t!"

Jauna gada vēlējums mazpulku dalībniekiem.

Jaunais gads neprasa cīņu, nesauc uz cīņu zobens, bet sauc darbs: atmatas plēst, purvus un pļavas kultivēt, kopt un daiļot savas sētas. Bāliņi — māsiņas, iesim roku rokās, daiļosim savu dzimteni, lai arī mūsu sētās reiz iespīdētu prieka stars.

Mūsu devīze lai ir: „Esi sveicināts darbs!" Vilnis.

Jaunam gadam sākoties.

Mazpulka dalībniek! Tu savu darbu esi šinī gadā beidzis. Vai tu neesi uzvarējis, uzvarējis pār savu darbu? Kā uzvarētājs tu stāvi veca gada beigās. Kad tu stāvēji pagājušā gada sākumā, un kad tu nebiji mazpulka dalībnieks, tad tu nesajuti to prieku un arī pienākumu, ko esi uzņēmies iestājoties mazpulkā. Tev bij prieks stāvot sava darba iesākuma lauciņā. Tad tu ar prieku cerēji uz sava darba augļiem rudenī. Kad apskatē tu dabūji balvas, tad tev atkal bija prieks. Bet tagad, darba gadu beidzot, tu sajūti uzvarētāja prieku.

Bet jau ar nākošo dienu tu esi uzņēmies jaunus pienākumus. Kā uzvarētājam tev jāsāk ar jaunu gadu, ar vēl ielāku darba prieku strādāt un cīnīties sava mazpulka, savas dzimtās zemes un tautas, Latvijas labā.

V o l d e m ā r s Z a l t e,
Jeru-Oleru mazpulka dalībnieks.

Jauno gadu sākot.

Ir pagājis vecais gads, sācies atkal jauns. Šis gads, ko mēs tagad iesākam, ir tiešām jauns gads. Šis gads ir jauniem panākumiem vainagots.

Pagājušais gads šo gadu ir jaunāku padarījis. Tautai devis jaunu prieku, jaunu cerību, ticību un paļāvību. Pagājušais gads bija tas, kuŗš mūsu sirdīs radīja jaunu prieku un sajūsmu.

Mēs tagad sākam jaunu saulainu gadu, mūsu atjaunotās Latvijas saule skaistāki mirdz! Bet vai šis jaunais gads nevar nest sevī arī grūtus brīžus, kad mums būs stipriem jābūt? Mēs droši zinam, ka mums uz saviem pleciem būs jāiznes Latvijas nākotnes grūtākie brīži.

Jaunie draugi, mīļie mazpulku dalībnieki! Šo jauno gadu sākot, apņemsimies visi kā viens, sargāt šo mūsu lielo mantojumu, sargāt savu dzimteni! Godā turēt tos, kuŗi savas dzīvības nolikuši uz tēvzemes altāra!

Lai jauno gadu sākot visu to lūdzam mūsu tautas lūgšanā „Dievs svētī Latviju".

P. S p ē k s,
Priekules mazpulka dalībnieks.

Kibangula.

Renē Gonci stāsts.

Vecākais inženiers uzvilka savu nosmērēto cepuri pār acīm un pieņēma pavisam neapmierinātu izskatu.

„Ir jau arī par mazu tas puika tur," viņš paskaidroja. „Un nav īsti vesels," britiņu pārlicis viņš piebilda un uzlika savu spalvaino, plato roku ar brūni nodegušiem pirkstiem uz nēģeru zēna pleciem.

„Taču tomēr labāk, kā nemaz, kungs!" atbildēja Jenkins, vecākais mašinists. „Man trūkst triju cilvēku, un sadabūt tos trijās stundās man nav iespējams. . ."

„Hm, tas ir taisnība. Bet vai tad šim zeņķim ir vismaz vajadzīgais vecums? Es taču negribētu, ka notiek kādas nepatikšanas."

„Vecums . . . nu vecums? . ." atbildēja mašinists. „Tas taču ir pats par sevi skaidrs. Prasat viņam vēl reiz pēc papīriem . . . Un tad ar nākošu braucienu mēs viņu atvedīsim atkal atpakaļ. Pēc četriem mēnešiem viņš būs jau še!"

Vecākais inženiers acumirkli vēl vilcinājās.

„Well . , . all right!" viņš beidzot teica. „Vedat Jūs to jaunekli uz kuģa, un tad uz priekšu, pie velna!"

Cilvēks, kuŗu tā apsvēra, stāvēja turpat ostas malā, no kuŗienes vajadzēja atiet pielādētajam kuģim „Dahomei" uz Eiropu, un saulītē gaidīja, kas ar viņu notiks, vai pieņems, vai nepieņems. Tas bija divpadsmit gadus vecs zēns. Kājas viņam bija ieautas drēbes kurpēs, galvā sarkana micīte un mugurā uzvilkti balti svārki, kuŗu piedurknes sniedzās līdz pat pirkstu galiem. Viņa labās, uzticīgās acis ar sastrēdzinātu uzmanību vēroja abu cilvēku kustības un vaibstus, no kuŗiem bija atkarīgs viņa liktenis. Mašinists beidzot deva zīmi ar roku, lai viņš nāk uz kuģa. „Uz priekšu, mums jāsteidzas," viņš teica, redzēdams, ka Kibangula — mazais nēģerēns — vilcinājās.

„Man vēl ir sainītis," kautri piebilda zēns.

„Tev sainītis?" atkārtoja Jenkins, pacēla acis un paskatījies visapkārt, sāka skaļi smieties. „Tavs sainītis! Nu, kur tad viņš ir?"

Ar nopietniem vaibstiem sejā, zēns norādīja uz niecīgu bleķa rokas somiņu, kuŗa stāvēja netālu no viņa paša uz kādas kastes.

Patiesībā Kibangula gribēja ceļot tāpat kā „baltie". Par saviem mazajem ietaupījumiem viņš bija nopircis šo somiņu, kuŗa gan acumirklī droši vien vēl bija tukša, bet kuŗu viņš piepildīs ar Mputu (Eiropas) pērlēm un audekliem, kuŗu taču tur bija tik daudz. Viņš to zināja. Viņa pēdējais kungs, kas viņu līdz krastam bija pavadījis un kas tikko kā bija nomiris Sarkanā krusta slimnīcā, viņam to bieži stāstīja.

Stundu vēlāk „Dahomeja" atstāja ostu. Baltais kuģa deķis un metala daļas mirdzēja un spīguļoja karstajā saulē un zilais karogs ar zeltotām zvaigznēm plīvinājās vējā. Uz krasta stāvēja eiropieši ciešā grupiņā un savos baltajos apģērbos krasi izdalījās no zaļi lapoto kokosa palmu apkārtnes. Visi viņi ilgu pilnām acīm raudzījās uz aizejošo kuģi, kuŗš pēc mēneša nonāks Antverpenē.

Šinī brīnišķi dzidrajā rītā ūdens līmenis bija mierīgs un zils, kā debesis. Zaļās birzes gar krasta malu bija klusas, sastingušas, itkā ko gaidītu . . . Vai tas bija lielais pusdienas miers, vai arī viņu pašu dzīvības brieduma pilnība, kas lika tā iegrimt gaidīšanā? . . Varbūt viens, varbūt otrs, bet varbūt arī viss tas kopā . . .

Kibangulu drīz vien no kuģa virsus izsūtīja kurināmās telpās. Taču šad un tad viņš vēl panācās uz augšu un uz īsu brīdi pameta skatu visapkārt un redzēja, ka zeme arvien vairāk un vairāk attālinājas. Priekā un lepnumā strauji pukstēja viņa sirds. Nu reizi viņš redzēs Eiropu, Mputu un atgriezies varēs stāsīt saviem draugiem par turienes brīnumiem.

Viņi pabrauca garām Landanai, Forkado un citām neskaitāmām mazajām Gvinejas krastu ostiņām. Tad, vairāk uz ziemeļiem nozuda saule. Bija redzami ledus blāķi. Neviens no ceļotājiem neizgāja no salona, ne arī no smēķejamām telpām, kuŗās viņi atrada patvērumu no aukstuma.

Mazais nēģeris kurināmās telpās necieta no aukstuma. Tamdēļ viņš arī katru va-

karu krēslā izgāja uz kuģa deķa un vēroja tālo, tumšo ūdens līmeni, uz kuŗa vietvietām šūpojās baltas putas. Viņš pētīja arī apvāršņus, kuŗus gandrīz vienmēr aizsedza zeme un tumši mākoņi. Nopūzdamies, velti viņš gaidīja sauli, bet izgaidījies skumjām acīm atgriezās atpakaļ savā vietā.

*

Puskrēslā kuģis „Dahome" tuvojās krastam. Visgaŗām gar krastu bija pacēlusies bieza migla, tā kā pat gaisma noteikti nebija saskatāma. Mitrums un nepatīkamais rīta vēsums apņēma ikvienu. Atskanēja jau lokomotīvu svilpieni un fabriku dārdošie trokšņi . . .

Lēnām un uzmanīgi ar divu velkoņu palīdzību skaļi kaukdams lielais kuģis ienāca ostā.

Pilsēta tikko bij atmodusies. Uz izbūvētā krasta dega vēl ielu lukturi. Četri zirgi, iejūgti viens aiz otra, lēnām vilka lielus ratus, kuŗi bija piekŗauti ar kādu ogļu, sniega un mēslu maisījumu. Ratu troksnis, zirgu pakavu klaudzieni uz ielas bruģa, lokomotīvu un kuģīšu sirenas savienojās baznīcas zvaniem, kuŗi iezvanīja rīta dievlūdzējus. Pamazām sāka snigt un diena iestājās drūma un vēsa.

Kibangulam bija satīts kakls ar kādu biezu vilnas drēbi — jau kopš vairākām dienām viņš arī klepoja — bet viņš tomēr bija uznācis uz kuģa deķa. Mputu! . . Eiropa . . Antverpene, liela pilsēta, kuŗā dzīvoja baltie.

Drebēdams no aukstuma, mēmu, sāpīgu izbrīnu acīs, vienā vienīgā skatā viņš gribēja aptvert visu apkārtni, netīro, pelēko, akmeņiem izmūrēto krastu, garo namu rindu, kā arī melnos dokus, kuŗi izskatījās tik mitri un nožēlojami netīri. Klusēdams, tikai vēl ciešāk ietinies savos kokvilnas svārkos, viņš kāpa atkal lejā, savās telpās, satriekts no aukstiem drebuļiem, kuŗi tam pārņēma visu ķermeni.

Vakarā viņš jau gulēja drudža murgos. Savā šaurajā gultiņā viņš valstījās drīz uz vienu, drīz uz otru pusi visu nakti un raudāja, smējās un vaimanāja. Un nākošā rītā pieaicinātais kuģa ārsts konstatēja, ka viņš drīz vien aiziešot pie Lācarus.

Drudzī mirdzošām acīm, krampjainos drebuļos, Kibangulu ietina garā, zilā vilnas triko apģērbā, ko viņam bija iedāvinājis kāds līdzcietīgs matrozis un noveda uz slimnīcu, kur viņu pavadīja kuģa komisārs, vecs godprātīgs vīrs, kas zēnu pa šo braukšanas laiku bij iemīļojis.

Viņš, savu mīluli nodevis kādai krietnai un cienījamai māsai, uzklausīja diagnozi: plaušu plēves iekaisums! un atgriezās atkal uz kuģa, kur viņu sauca neatliekami pienākumi.

Divas dienas vēlāk viņš izlietoja vienu acumirkli no savas atpūtas un aizgāja atkal uz slimnīcu. Koridorā viņš sastapa ārstu, kas tikko bija apmeklējis slimniekus un jautāja tam par sava mazā drauga stāvokli.

„Kibangula?" jautāja ārsts un plaši ieplēta acis. „Kibangula? . . ahaā! . . Tas mazais nēģeru zēns, ceturtā numurā . . . Viņš pakratīja galvu.

„Tur nav cerību!" ārsts lakoniski atbildēja. „Vai Jūs gribat viņu redzēt? Lūdzu, ejat vien iekšā!"

Pa logu iespīdēja bālā ziemas saule un viegli krita uz slimnieka tumši dzeltenās sejas. Kibangulam vēl bija tikdaudz spēka, lai ar savām izkaltušajām, bālajām lūpām pasmaidītu pretī savam baltajam draugam, kas saņēma un sirsnīgi spieda viņa karsto roku. „Kvaheri, Bwana!" (Dzīvo sveiks, kungs!) viņš murmināja gandrīz nesadzirdamā balsī.

Un kamēr komisārs, lai atvieglotu zēna pēdējās stundas, stāstīja viņam par melno zemi, kur viņš drīz atgriezīšoties, zēna seja pamazām noskaidrojās. Mputu ziema ar savu aukstumu un sniegu nozuda . . .

Viņš atkal redzēja Manjemā zemi, lielās upes mirdzošu līmeni, palmu kokus un banānus. Dzirdēja, kā maigi atskanēja melno draugu dziesmas, ko viņi ik vakarus pie ugunskura dziedāja, kamēr apkārtnē noslēpumaini kauca hiēnes un šakāļi.

Ar smaidu uz lūpām, pastiepis rokas uz priekšu, zēns mierīgi ieslīdēja šinī tālajā paradīzē atpakaļ. Mputu viņš bija redzējis!

Rets dzīvnieks. Gorillas gūstniecībā izdodas turēt īsu laiciņu, jo tie ātri nobeidzas. Vēl retāk izdodās uzaudzēt mazus sagūstītus gorillas. Bet Berlines zooloģiskā dārzā tomēr no 1928. g. Āfrikā sagūstītā gorillas mazuļa tagad izaudzis šis milzenis, 206 kg. smags. Parasti gorillas gūstniecībā mežonīgi. Taču šajā gadījumā gorilla ļoti lēns un pieķēries savam kopējam, ar kuŗu stundām ilgi spēlējas.

T. Toivo.

Emīls.

Arī viņš ir kādreiz bijismazs orangutanga bērns, un bailīgi sēdējis Šönbrunnas zvēru dārza lielajā būrī, aiz stikla.

Jaunā sieviete — viņa draudzene sēdēja toreiz vēl kopā ar viņu un adīja zeķes. Emīls spēlējās ar lielo dzijas kamolu un bieži sēdēja viņas klēpī. (Orangutangiem ir nepieciešama sabiedrība, jo citādi tie ļoti ātri kļūst melancholiski un mirst gūstā). Ir pagājuši jau astoņi gadi. Emīlam jau aug bārzda, tas ir kļuvis pieaudzis jauneklis.

Viņa kopējs, vecais zvēru dārza veterāns ir jau aizgājis pensijā. Jaunā sieviete arī aizgājusi, jo Emīls vēl tagad labprāt iesēdās viņas klēpī — bet bija tik liels, ka viņa to vairs nevarēja noturēt. Tad Emīls noskaitās un sāpīgi piekāva savu draudzeni.

Iecavas mazpulka augļu pārstrādāšanas kursu ražojumu nogaršošana.

Tagad Emīls ir vientuļš un nevar vēl samierināties ar jauno kopēju, kuram tas devīgi izdala savas smagās ķetnas belzienus. Emīlu vairs nekārdina sulīgie banāni, rozīnes, āboli un citi augļi. Tas veikli šupojas trapeča kokā un skumji raugās cilvēku sejās aiz būŗa restēm. Nereti viņš šīs sejas atrod par traucējošām un rāda tām dūres un mēli.

Emīls ilgojās pēc savas dzimtenes mūža mežiem un jautriem biedriem, pēc brīviem, slaidiem lēcieniem no koka uz koku un pēc skaistas orangutangu meitenes ar brūnu, mīkstu spalvu un maigu sirdi.

Viņš nezina, ka pa Indijas okeana ūdeņiem liktens tuvina tam šo viņa sapni — maza orangutanga meitene brauc no Jāvas uz Vīni, lai kļūtu Emīla sieva. Nē, to Emīls nezina. Viņš nolec zemē, ielien būŗa tumšākajā stūrī un savelkas gluži maziņš.

Emīls ilgojās pēc glāsta, pēc viena vienīga mīļa vārda.

Neviens nenāk. Emīls ir gluži viens.

Vēl neskaidri pazīstama, mīļa smaka iesitas Emīla nāsīs.

Viņš paceļ galvu, mēģina atcerēties, savelk melno pieri tūkstoš krunkās un gaida. Viņš saceļas stāvus un izstiepj rokas.

Publika stikla sienas ārpusē nesaprašanā sakustās. Kā gan šie ļaudis arī varētu saprast to, kas tagad notiek Emīla sirdī!?

Būŗa durvis atveŗas. Būrī ieiet raudādams vecs, sirms vīrs. Tanī pašā acumirklī apvijas milzīgās Emīla ķetnas ap ienācēja kaklu.

Bērni raud, sievietes spiedz — visi domā, ka būrī notiek nelaime. Visi bēg. Sauc kopējus.

Ienācēja seja ir gluži sarkana. Spēcigais drauga apkampiens ir aizrāvis tam elpu. Tas raud. Viņa asaras krīt uz mīkstā brūnā Emīla pleca spalvā. Emīls atlaiž to, glauda viņu, spiežas tam ar visu savu spalvaino ķermeni klāt un kļūst no jauna gluži mazs orangutanga bērns.

Žēli maza bērna vaidi laužās no Emīla milzīgās krūts un šinīs raudās sūdz viņš vecajam draugam visas savas oranga dvēseles bēdas un vientulību.

Tā bija Emīla pirmā satikšanās ar viņa veco kopēju, viņa tas jau veselus divus gadus nebija redzējis.

Visu dienu pulcējās ļaudis ap būrī ieslēgto idilli.

Orangs sēdēja vecajam vīram blakus, meklēja rūpīgi blusas viņa sirmajos matos un ik brīdi kasīja tam muguru.

Tikai vēlu vakarā izdevās sirmajam zvēru dārza veterānam izvairīties no sava audžu dēla apkampieniem un aiziet...

Amerikas automobiļu mūža gaitas.

Kad amerikāņu lombardos sakrājies lielāks skaits neizpirktu automobiļu, tad top sarīkotas lielas ūtrupes. Milzīgi sludinājumi laikrakstos nedēļām iepriekš pienācīgi „apstrādā" publiku, kārdinot ar smieklīgajām cenām par labākajiem automobiļiem. Ūtrupe daudzkārt notiek uz ielas. Pie galda sēž aukcionārs ar savu asistentu. Kādas nogāzes tuvumā novietoti kādi 300 automobiļi, pa lielākai daļai vēl jaunas mašīnas, visdažādāko tipu un firmu. Publikas nav sevišķi daudz — vairāk ziņkārīgo kā pircēju.

Aukcionārs izsauc pārdodamā vāģa firmu un būves gadu. No publikas nāk kāds piedāvājums: „Piecdesmit dolarus!"

Tas nepavisam nav daudz. Neviens vairāk tomēr nesola. Aukcionars kādu brīdiņu nogaida, tad dod kādam montierim zīmi. Pēdējais iedarbina motoru un vada vāģi uz stāvās nogāzes pusi. Cieši pie tās montieris izlec laukā, bet mašīna dodās uz priekšu un nogāžās divas, trīs reizes apsviezdamās lejā. Viens acumirklis un — tā jau sašķīdusi. Publika trako . . . Šādā ceļā iznīcina vēl 25 automobiļus, jo par viņiem maz sola, bet — pārējiem rodas pircēji.

Amerikāņu automobiļa dzīve ir pilna kustības un piedzīvojumu, bet īsa. Drīz vien tas nonāk otrās, trešās un tāļākās rokās, un pēc īsa laiciņa redzami tikai viņa trūkumi, līdz tas nobeidz savu dzīvi salausts un atstāts kaut kur ceļmalā.

Tad uz skatuves ierodas autolupatlasis. Šī lietpratēja uzdevums ir par vienu vai diviem dolariem savākt ceļmalās atstātās, vecās salauztās mašinas un tās aizvilkt uz vienu no lielajām auto kapsētām — mēslu bedrēm. Šeit salasītos automobiļus rūpīgi apskata tā sauc. auto-hijenas — un noņem visas tās daļas, kurā ir vēl kāda vērtība, kā: stūres ratus, laternas, stiklus, motoru daļas, dzesinātājus un citu.

Šīs auto-kapsētas aug un palielinas ļoti strauji, ikgadu, ikmēnešus Amerikā aiziet bojā liels skaits automobiļu — gan sadursmēs, gan ugunsgrēkos, gan no nolietošanās. Kad viss paņemts, kam vēl kāda vērtība, koka daļas sadedzina, bet dzelzs daļas sakrauj milzīgos blāķos. Dažreiz tos izlieto pārkausēšanai, bet daudzreiz tie padoti lēnai rūsēšanai.

Tēvzemes mīlestība.

Rītos debesis kvēloja asinssārtas: tur plosījās ienaidnieka ugunspūķi. Meži drebēja no lielgabalu rūkoņas, dzelzs nāve siroja gaisos. Tur aiz sila kvēloja kauja.

Pie zemā būdas loga sēdēja vecīte. Jaunības mirdzums tai acīs jau sen bija izdzisis un seju vagoja dziļas sāpju vagas. Tomēr starp tām varēja saskatīt drusciņ prieka par dēlu, kurš karoja Latvijai brīvību. Iesāktais adīkls gulēja aizmirsts klēpī: domas kavējās citur. Pēkšņi lozmetēju un lielgabalu rūkoņa apklusa, bet tad atjaunojās ar divkārtēju spēku. Pēc brīža pa ceļu gar būdu aizkliboja ievainotie, pulvera dūmos nokvēpušām sejām, sadriskātām un asiņainām drēbēm, bet ar saulainu, spožu nākotnes cerību sirdī...

Tad gaŗām aizaulekšoja lielgabalnieki. Krampjaini sažņaugtiem pirkstiem cilvēki turējās pie kulbu malām. Pie lielgabaliem kā skudras karājās vācu kaŗeivju zaļganpelēkie stāvi. Kāds atvēlās no lielgabala un pazuda zem riteņiem... Kāds ievainotais paklupa — tam pāri vēlās bēdzēju straume. Atkāpšanās... Tā bija Latvijas prieka dziesma. Tad viss palika klusu. Latvija bija atbrīvota.

Bet klusajā būdiņā vecīte sēdēja pie sava dēla līķa un galvā tai vijās tikai viens domu pavediens: viņš savu dzīvību atdeva dzimtenei, un uz viņa lūpām bija sastindzis smaids, kura mēmā valoda teica: „Dievs, svētī Latviju!"

Vizma Stūris,
Vecsaules mazpulka dalībniece.

Strādāsim mūsu laukos un dārzos ar sajūsmu.

Valsts stiprums pastāv nevien militārā spēkā, bet arī kultūrā, vienotā darbā un tēvu zemes mīlestībā. Tā ir veca patiesība, un to atzinuši visi lielākie valstsvīri un diplomati.

Latvija vienmēr bijusi un būs lauksaimniecības valsts, tāpēc mēs, lauku jaunatne, necentīsimies palikt pēc skolu beigšanas pilsētās, kur grūti atrast darbu un ātri sabojā veselību, bet strādāsim laukos un dārzos ar sajūsmu. Būsim krietni un labi, lai mūsu dzīve būtu citiem par priekšzīmi. Neaizmirsīsim, ka dzīvei ir saturs tikai tad, j a t o p i e p i l d a a r k a u t k o d e r ī g u, v ē r t ī g u. Bezdarbība rada tukšumu un mazvērtības sajūtu, kam sekas ir dzīves apnikums.

Tādēļ darbs un ticība valstij dos iespēju mums visiem celties uz augšu, pretī labākai nākotnei.

A. P u i k a,
Valkas dārzkopju mazpulka dalībnieks.

Latviet, esi lepns uz savu zemi!

Tā gribas izsaukties, lasot K. Lapiņa piezīmes par dzimtās sētas iespaidiem vēlā rudenī. Tā gribas teikt uz katru, kas arvienu vēl nav atmetis sūrošanos par mūsu zemes apstākļiem, kam citur liekas labāki un laimīgāki laiki. Un lūk, ko saka K. Lapiņš. „Esmu saticis poļu un lietavju laukstrādniekus. Nupat aizvakar. Un jo ilgāk es ar viņiem runāju lauzītā poļukrievu žargonā, j o l e p n ā k s k ļ ū s t u u z s a v u z e m i.

Stāstītāju satiku kādā Zemgales agronoma birojā. Šis mazliet pārpoļotais krievu strādnieks bija no Viļņas apgabala. Man acu priekšā viņš saņēma savu algu latos un steidzās tos pārvērst zlotos. Viņš saņēma 26 ls par katru Latvijā pavadīto mēnesi. Tagad priecīgs brauca projam un jau pie sevis kalkulēja, ko viņš par saņemto algu Viļņā iegādāsies. Esot sieva un puisēniņš . . . Vajagot gotiņas, apģērba, maizes . . .

„Cik kalpam maksā Polijā?"

„Apmēram četri līdz seši lati jūsu naudā mēnesī."

„Bet te saņēmāt 26 lati."

„Ja, pie jums 26 lati."

Viņš vēl padomāja un tad teica:

„Bez tam četri lati saņem tikai tas, kas strādā. Kas nestrādā — tas nesaņem nekā. Un nestrādātāju pie mums ir daudz. Mūsējie brauc darbā visvairāk uz Latviju un Franciju. Savās mājās darba nav. Pēdējos gados arī Francijā grūti atrast darbu."

Es vēroju šo ņipro, pat atjautīgo ikvasaru „pasaules ceļotāju" ar visu viņa „kotomku" (mantu lādīti) un domāju par to, cik mēs, latvieši, tomēr esam laimīgi savā dzimtā zemē. Palūk, mums tak nav jābrauc uz Poliju vai Franciju dieniško maizīti meklēt. Šādu skumju ceļotāju tagadējā Eiropā ir desmiti tūkstoši.

Visādu tautību ir viņi, tikai latviešu vien nav starp viņiem.

Vai mēs paši to atskārstam un pietiekoši bieži atceramies? Jādomā, ka nē. Bet saprast to vajadzētu. Tāpēc vajadzētu saprast, lai zinātu, ka n e k u r p a t r e i z ē j ā E i r o p ā n a v t i k v i e g l i r a s t d a r b u, k ā L a t v i j ā. Latvijā, kur uz vienu kvadrātkilometru pagaidām dzīvo tikai 29 cilvēki, kamēr citur 50—200. Mums vajag vairāk iedzīvotāju un techniku izbūvējot, arī tie atrastu darbu. Jo — latvietis ir organizātors.

Gribētu, lai jūs, mazie draugi, šos vārdus paturētu prātā, lai šis atziņas jūsos ieaugtu. Jūs sauc un gaida darbs un mūsu dzimtās zemes brīvā stāvošie lauki, purvi, klajumi. Šie lauki zaļos un ziedēs, ja liksim čaklās rokas tur klāt, ticēsim zemes spēkam un būsim lepni uz s a v u zemi.

Ad. E.—

Saulains dārzs mājas tuvumā.

H. Kalmiņš.

Krāšņākais zieds.

Tu stāvi liela uzdevuma priekšā, kas tev nedod miera. Tu gribi uzpost savas mājas apkārtni, izveidot to par košu dārzu. Ap savu mājokli tu gribi darināt jaunu celtni, dailes dārzu. Dzīvi augi — zāle, puķes, krūmi un koki būs šīs celtnes materiāls, kas ikgadus atplaiksnīsies neskaitāmu ziedu, krāsu un veidu nebeidzamā bagātībā, sākot ar pirmiem pavasara vēstnešiem — vizbuļiem un beidzot ar skuju koku noslēpumaino zaļumu un sudraboto kārklu mirdzumu mēnesstaru atspīdumā. Tu stāvi neziņā un vaicā: „Ko man darīt?"

Ap tavu māju neglītas bedres, vecas, nezālēm un krūmiem aizaugušas akmeņu lauztuves. Un turpat, tikai desmit, divdesmit soļus tālāk, no vienas plieņa slāņa uz otru pārlekdams un lejup traukdamies līču loču aizvijas naigais strauts. Kur izdevīgākas vietas košuma dārzam vēl meklēt, kā šo? Izkopt to, audzē akmenājiem piemērotus, bet krāšņus augus.

Pie tavas mājas grava vai grīšļiem aizaudzis dūksnājs. Pārvērt to dīķī, bet krastmalas nekad vēl neredzētu, vilinošu ziedaugu stādījumos. Tur, dīķa dzelmainākā stūrī aiz niedrām, ikgadus saulei un tev uzsmaidīdams, atvērsies ūdensrožu zieds. Sākumā viens, divi, bet tad, pēc gadiem, jau pulkiem un katram no viņiem tik dīvaina ierašanās, tik neredzēts plaukums.

Tavas mājas atrodas nelīdzenā vietā, vai upes krastā. Tad vari būt ļoti priecīgs. Terases ar apstādījumiem un kāpnēm sēru koku paēnā dos mājīgāko telpu.

Tu mīti līdzenā apgabalā un tavu māju nesargā koku apstādījumi pret vējiem un negaisiem, bet varbūt vienīgais zaļums ir vecais nosūnojušais, jau sen ga-

Meža augu sabiedrība — papardes, maijpuķes u. c. stādi mājas dārzā koku paēnā.

dus stādītais augļu dārzs. Stādi citur jaunu, bet šo zemes gabalu pārvērt staltā balto bērzu birstalā, lai pēc gadiem koku paēnā dēstītu dažādus skuju kokus un ziedu augus, kas panes ēnu, pat prasa pēc tās. Te vieta mūsu dzimtās zemes stādiem, ko sevī slēpj mežs un krūmāji: melnās papardes, maijpuķes, pat sīkie zaķkāposti, pateicīgais zemes sedzējs — miešķis un (daiļa auguma, bet nedaiļa vārda nesēja) mēlmeņu zāle.

Tevi gaida darbs, kas neprasa daudz līdzēkļu, bet sirds kvēles, roku čakluma. Tu šaubies: „Kas to visu spēs iekārtot un apkopt?" — Neraizējies velti! Tu pats to padarīsi! Ja nespēsi viens, palīgs būs tavs brālis un māsa, tēvs un māte, ikviens, kam dvēselē mirdz daiļuma dzirkstis. Vai tu, vai jūs visi to nespēsat, jūs, kas mūža saitēm esat saistīti ar zemi, ar dzimto sētu? Vai kāds pūliņš tad varētu būt par grūtu, kāds darbs par smagu?

Bet kur ņemt stādus? Agrās pavasara puķes — sīpolaugus, ziemciešus, ziedu un dzīvžogu krūmus, skuju un lapu kokus? — Tos visus jāaudzē, pēc iespējas, tev pašam. **Sagādāt** stādāmo **materiālu** — **tas lai r tavs** pirmais **un galvenais uzdevums.** Tikai tad, ja apgādāts stādāmais materiāls, var ķerties pie dārza izveidošanas. Stādu ieaudzēšanai paies vairāki gadi, tālab jāsāk jau laikus.

To tu vari darīt nemaz nezināmdams, kāds izskats, kāds veids būs tavam nākošam dailes dārzam. Daži desmiti stādu vēl nepietiks. Tur vajadzēs to simtiem, varbūt tūkstošiem. Nevajaga nemaz lielas dobes, lai tajās novietotu 200—300 sīpolaugu (kā piem. narcises, krokusus, hiacintes, līlijas, tulpes). Un nevajaga nemaz liela dārza, lai tajā sastādītu ap 1000 stādu, dažādas puķes, krūmus, kokus. Ja tavu vecāku turība atļautu visus nepieciešamos augus nopirkt, neatsakies no patīkamā, valdzinošā darba un dēstu pēc iespējas audzē pats. Neatsakies izsekot stādu attīstībai no sīkas

sēklas, spraudekļu, sakņu dalījuma, potējuma līdz krāšņam augumam, raženam ziedu plaukumam. Ari tad nē, ja neizdevības atgadās tavā darbā. Prieks par pārvarētām neveiksmēm būs jo lielāks.

Lai dīgst jau nākamā gadā vieglu roku sētās sīkās sēkliņas, lai dzen spēcīgus dzinumus pirmo reiz grieztie spraudekļi, lai riež sadalītie puķu ceri jaunus asnus un tūkstošiem latvju lauku sētās raisās vēl nepazītais, neviena vēl necildinātais liegais ziedu daiļums, bet tevī, tavā dvēselē lai uzplaukst krāšņākais zieds — skaistuma, dailes un gara pilnības zieds!

VESELĪBA UN VEIKLĪBA.

Dr. R. Avotiņš.

Katrs savas veselības kalējs.

Vesels cilvēks vienmēr jautrs un dzīves priecīgs. Veselība ir netik katra atsevišķa iedzīvotāja dārgākā manta, bet arī valsts bagātība. Rūpējoties par savu veselību, mēs sargājam un uzkrājam valsts bagātību. Nelaime vienīgi tā, ka par savu veselību mēs sākam domāt tik tad, kad esam jau saslimuši, kad jāliekas gultā uz ilgāku laiku. Varam droši teikt, ja mēs piegrieztu vairāk vērības savas veselības kopšanai, ja savu organismu nocietinātu, ja nenodotos pārmērībām — mēs būtu pasargāti netik no vieglām slimībām, bet arī smagās kaites, kā piem. dilonis — mums tik bieži nepieliptu.

Saka, ka katrs esot savas laimes kalējs, tad katrs esam arī savas veselības kalējs. Tas jau izklausās tā savādi, bet tas tiešām tā ir. Cik bieži jūs neesiet noskatījušies kalēja darbā, kā viņš apstrādā dzelzs gabalu. Te viņš to dedzina, te dauza ar āmuri, te mērcē aukstā ūdenī. Kapēc tas tiek darīts — to visi zinām. Kalējs nocietina dzelzs gabalu — norūda to. Mīksto dzelzi mēs maz kur varētu lietot, bet nocietinātā der mums visur.

Ar mūsu organismu ir tāpat. Pēc dabas viņš, līdzīgi dzelzij, ir diezgan neizturīgs un pieietams visādām slimībām. Slimību dīgļi — sīkbūtnes ir visur. Galvenā kārtā sīkbūtnes mīt zemē. Gaisā viņas paceļas ļoti pārdroši. Tās nebīstās ne no krišanas, ne arī no sadauzīšanās, bet droši sēžas pirmajam puteklīšam virsū un braukā apkārt kā lielākie gaiskuģotāji. Ja nu tādi lidotāji sastop cilvēku, tad līdz ar gaisu, ko mēs ieelpojam, sīkbūtnes ielido plaušās. Dienā mēs ieelpojam ap desmit kubikmetru gaisa. Gaisā vienmēr ir pietiekoši daudz putekļu, bet sevišķi slēgtās telpās un pilsētās. Atrasts, ka vienā gramā ielas putekļu ir vairāk kā miljons dažādu sikbūtņu. Tā kā ieelpojam tikdaudz gaisa un līdz ar viņu ne mazumu putekļu, tad sīkbūtņu skaits arī ir ļoti liels. Daudzas aizturās deguna dobuma spalviņās un iedobumos, bet daudzas iekļūst arī plaušās. Lielākā daļa gaisā sastopamās sīkbūtnes ir mums nekaitīgas, bet ir arī tādas, kas izsauc nopietnas slimības. Tas ir viens ceļš, kā sīkbūtnes iekļūst mūsu organismā. Bet viņas priecājas arī par katru brūci, lai ieperinātos tur un iekļūtu dziļākos audos.

Kur paliek visas tās sīkbūtnes, kas iekļūst mūsu ķermenī? Mūsu organisms ved sīvu cīņu, gan izveidodams katras sīkbūtnes sugai specifiskas pretindes, gan atkal raidīdams cīņā baltos asins ķermenīšus, kuŗi ir mūsu organisma tiešie un visnopietnākie sargi. Nobeidzas kāda šūniņa, baltie asins ķermenīši izspiežas cauri asinsvadu sienām, norij beigto šūniņu, sagremo un izvada no organisma ārā. Ieklūst kaitīgas sīkbūtnes— baltie asins ķermenīši ir atkal klāt. Lielāko daļu no sīkbūtnēm baltie asins ķermenīši norij un sagremo. Tādas sīkbūtnes varam saukt par mūsu organismam nekaitīgām. Bet ar tā sauktajām lipīgo slimību sīkbūtnēm cīņa ir daudz grūtāka. Šīs sīkbūtnes attīsta indes, kas nonāvē baltos asins ķermenīšus. Ja balto asins ķermenīšu ir pietiekoši daudz un viņi nav novājināti ne ar

nikotinu, ne alkoholu, nedz ari citādi, tad viņi tiešām tiek galā ar iebrucējiem un mēs izveseļojamies. Bet bieži vien notiek, ka svešās sīkbūtnes ņem virsroku un noved mūs zemes klēpī.

Ja vēlamies būt veseli, tad jārūpējas, lai mūsu organisma sargi būtu veseli. Nedrīkstam viņus novājināt ar alkoholu, nikotinu. Mums jākaļ sava veselība, jānocietina— jānorūda mūsu organisms darbā, ūdenī, gaisā un saules tveicē.

Organisma norūdīšanai nekad nav par vēlu nedz arī par agru. Tas jāsāk agrā jaunībā un jāturpina visu mūžu.

Ja novērojam lauku zēna dzīvi, tad jāsaka, ka tā ir vislabākā organisma nocietināšana. Un cik no mūsu valsts vīriem un kaŗa vadoņiem nav savas gaitas sākuši kā ganiņi. Ar kādu sajūsmu tie stāsta par savām gana gaitām. Lietū, saules tveicē diendienā tie ir nemanot norūdījušies un vēlāk viegli pārcietuši netik kaŗa brāzmas, bet ar stingru roku vada mūsu valsts dzīvi veselīgās sliedēs. Jaunatnei jāpriecājas, ka pēc pag. gada 15. maija taisni viņai tiek piegriezta liela uzmanība. Jūs esiet Latvijas nākotne un viņas spēks. Jūsu veselība ir Latvijas bagātība un spēks. Apzināti mūsu jaunatnei jāizveidojas par veselīgu un spēka pilnu tautu.

Lauku zēni, novērojat sevi un jūsu brālēnus, kas vasarā izbrauc pie jums ciemā jūsu lauku sētā. Kādi viņi gudri, ko visu viņi nezin, bet kādi viņi bāli, nevarīgi. Vai lauku zēnam kāds grāvis par platu, kāds žogs par augstu, vai kāds koks par resnu. Visur viņš pāri, visur augšā. Ganazēns elpo tīro lauku gaisu, ēd vienkāršo, bet veselīgo lauku barību, dzīvo veselīgos lauku apstākļos. Viņa dzīve nav vieglā, bet tas kaļ savu veselību — nocietina to. Apskatiet šo zēnu. Cik sārta, caurasiņota āda! Kādā saskaņā attīstījušies muskuļi. Acis prieka pilnas. Viņa kustības veiklas, bezbēdīgas. Viņš ir vesels, viņš ir jautrs, viņš ir asprātīgs. Pateicoties veselīgiem dzīves apstākļiem un piemērotām kustībām, viņa kauli top resnāki, muskuļi stiprāki, cīpslas un saites izturīgākas, kas nocietina locītavas, nostiprina mugurkaulāju un izveido vingru un izturīgu stāvu.

Izturība un spēks ir divas pilnīgi atsevišķas lietas. Ir stipri cilvēki, kas lauž pakavus, kas ceļ tik un tik kilogramus, bet pielieciet viņus pie kautkāda vienkārša darba, nu kaut vai pie šūšanas. Šuvēja var sēdēt stundām, dienām un pastāvīgi savu adatu durt un vilkt, bet tāds milzis pie šī darba jau pēc īsa laika būs noguris un patiesi nevarēs darbu turpināt. Divi zēni cīkstās — viens lielāks un liekās stiprāks, bet otrs kaut arī mazāks, bet izturīgāks. Bez kādām derībām varam teikt, ka uzvarēs izturīgākais, kaut arī mazākais. Milzim un lielajam zēnam ir muskuļu spēks, bet nav muskuļu izturības. Muskuļu spēks pastāv muskuļu šķiedru daudzumā — muskuļu resnumā, bet muskulatūras izturība ir organisma spēja muskulatūrai ātri piegādāt barības vielas un ātri aizgādāt projam nolietotās un kaitīgās vielas, jo pie muskuļu darbības notiek degšana un kā katrā krāsnī rodas pelni un dūmi — kas jānovāc. Ja šīs vielas nenovāc — viņas izsauc vispārēju organisma saindēšanu — nogurumu. Dzīvē un darbā ir svarīgāka muskulatūras izturība nekā spēks. Lai iegūtu izturību, nav jācilā smagas bumbas, nav jālauž otram ribas — to panāk kaut ari vieglu darbu darot, **bet tas jādara ar prieku un darbā jābūt darba priekam.** Jūs sapratīsiet tagad, ka lauku bērni vai nu ganu gaitās, vai pastāvīgā skraidīšanā, kāpelēšanā attīsta un izveido taisni šo organisma svarīgo īpašību ātri piegādāt muskulatūrai barības vielas un ātri aizgādāt no organisma ārā degšanas atkritumus — viņi lēnām, bet neatlaidīgi

Jaunā gadā.

(Mazpulku jaunatnei.)

Sirds atkal skaistāk un gaišāk jūt —
Mēs klusi vēlamies labāki būt;
Vēl vairāk darīt, vēl vairāk spēt,
Un visas grūtības pārvarēt.

Ar jaunības spēku kāds strādāt ir prieks!
Un darbā katrs vajadzīgs, nav neviens lieks;
Mums vajaga gribu un stiprumu,
Lai dzīvē ko skaistāku iegūtu.

Tik strādājot lielāki augsim mēs, —
Bet mūsu jaunajās dvēselēs
Lai iespīd gaišākais saules stars,
Un skaistāks, cēlāks lai mūsos mīt gars.

Lilija Ābelīte,
Mārupes mazpulka dalībniece.

izveido sevī izturību un līdz ar to arī ķermeņa veiklību. Bieži dzirdam sūdzamies vecākus — „ar savu Jānīti vairs netieku galā. Viņš ir kā ūdenszāle — vienā skriešanā, vienā kāpelēšanā". Gribu tik vienu teikt — vecāki, esiet laimīgi par jautriem bērniem. Jūsu bērni ir uz pareiza ceļa. Viņi, kaut arī neapzinīgi, kaļ savu veselību — izveido organisma izturību. Kad jau nu kāda zeķe ātrāk noplīst, tad nenoskumstiet, nebaraties, bet salāpiet to ar prieku, tas iznāks stipri lētāk, jo pie jūsu bērniem ārstam būs maz darba netik bērnībā, bet arī vēlākos gados.

Patiesi — mēs esam savas veselības, savas laimes kalēji.

Mazpulku dalībnieki, slēpojat!

Slēpošana ir viens no visizplatītākiem, veselīgākiem un lietderīgākiem ziemas sporta veidiem, kas nevien vispusīgi attīsta un stiprina visa ķermeņa muskulatūru, bet arī sniedz nesalīdzināmu garīgu baudu. Turklāt tas ir sports, kuŗu var piekopt ikviens: zēns vai meitene. Slēpošanai ir arī liela praktiska nozīme — sevišķi laukos, kur ziemā ceļi reizēm kļūst neizbrienami.

Aizrādīšu īsumā, kā ikviens var viegli un ātri iemācīties slēpot un kā es to darīju.

Iešana pa līdzenu klajumu nav nekāda sevišķa māksla. Pamazām uz priekšu virzīties varēs ikviens, ko līdz būs piesprādzējis slēpes pie kājām. Visvienkāršākais slēpošanas paņēmiens taisnā virzienā ir sekošais: slēpes jānovieto sniegā līdztekus tā, lai starp tām būtu 5—10 cm. atstatums. Kāju viegli saliec celī un izgrūž uz priekšu, reizē ar to tajā pašā pusē atstumjoties ar spieķi. Tad pievelk klāt otru kāju, un tāpat izbīdot uz priekšu, atstumjas ar spieķi arī tajā pusē. Šādā kārtā virzīšanās uz priekšu notiek parastās soļošanas ātrumā. Šo soļošanas veidu mēdz pielietot tālākos gājienos — kā arī atpūtai.

Daudz grūtāka jau ir skriešana pa līdzenu vietu. Ejot galveno darbu veic kājas: ar nūjām slēpotājs tikai palīdz tām un ietura ķermeņa līdzsvaru. Bez tam ejot slēpes vienmērīgi slīd pa sniegu, nekad neatdaloties no tā. Skrejot ķermeņa svars turpretim gulstas vienmērīgi, kā uz kāju, tā arī uz roku muskuļiem. Skriešanā jāievēro sekošais: ķermenis un ceļi jātur tā, lai slēpju pakaļējie gali stāvētu mazliet augstāk par priekšejiem. Abi spieķi jāpaceļ gaisā un jātur asajiem galiem uz priekšu. Pēc šīs sagatavošanās jātaisa divi, trīs strauji soļi, resp. lēcieni uz priekšu, pēc kam jāieņem atkal normālais stāvoklis (ļaujot slīdēt pa sniegu visai slēpju virsmai) un ar abiem spieķiem reizē jāatgrūžas uz priekšu. Tad atkal divi, trīs lēcieni — un atkal atgrūšanās. Šis paņēmiens tiek pielietots, kad grib drīzāk tikt uz priekšu — arī slēpošanas sacīkstēs.

Slēpošana kalnos ir daudz interesantāka un patīkamāka, bet arī grūtāka un sarežģītāka. Sākumā nedrīkst izvēlēties pārāk augstas un stāvas nogāzes, jo tad viegli var sasisties pats un salauzt arī slēpes. Tāpat jāizvairās no mācīšanās nelīdzenā un kokiem apaugušā apvidū.

Kāpšana kalnos ir viens no grūtākajiem vingrinājumiem, jo soļojot vai skrejot parastā kārtā, ķermeņa smagums liek slēpēm slīdēt atpakaļ. Tamdēļ ejot pret nogāzi, japielietā cits paņēmiens, ko mēdz saukt par „skujiņu soli", jo tas atstāj pēdas, kuŗu sagrupējums atgādina egļu skuju pudurīšus. Šis paņēmiens izpildāms šādi: kāpot pret nogāzi, kājas nošķiebj tā, lai viss ķermeņa svars gulstas uz slēpju iekšējām malām. Slēpju purniem pie tam jābūt plaši ieplēstiem katram uz savu pusi, bet pakaļgaliem — pēc iespējas ciešak kopā. Tad, šo stāvokli nemainot, sāk kāpt augšup, kājas pamīšus pārvietojot vienu pēc otras, ceļot kā pie parastās iešanas, nevis ļaujot tām slīdēt pa sniegu.

Tomēr šim paņēmienam ir arī savs ļaunums: tas drīzi nogurdina kāpēju. Visparocīgākais un ērtākais lielākiem attālumiem ir „trepju solis": kalnos kāpj sāniski, ķermeņa svaru novadot uz to slēpes šķautni, kas ir kalna pusē, un rokām izdarot tādas kustības, itkā kāptu sāniski pa trepēm.

Laižoties no kalna slēpes jānovieto parastajā stāvoklī, t. i. līdztekus, 10 cm. attāļumā vienu no otras. Ķermenis jātura taisni, viegli ieliektiem ceļiem.

Mācoties slēpot jau pašā sākumā jāmācās arī pagriezties. Vienkāršākais pagriešanās paņēmiens ir slēpju virziena pakāpeniska pārvietošana, mazliet paceļot priekšgalus. Pagriešanos var izdarīt arī palēcoties gaisā un tad ar visu sparu sacērtot ķermeni sāniski.

Šie paņēmieni pielietojami vienīgi līdzenā vietā. Slēpojot no kalna pagriešanās daudz grūtāka. Ja nevajag strauju pagriezienu, tad kājas jāšķiebj tā, lai slēpes slīdētu uz tās šķautnes uz kuŗu pusi grib pagriezties.

Bremzēšanu var izdarīt vai nu ar spieķiem, vai ar slēpēm, vai arī ar spieķiem un slēpēm reizē. Visieteicamākais un mazāk bīstamais ir pēdējais paņēmiens. To izdara sekoši: slīdošās slēpes nostāda slīpā stāvoklī iekšējās šķautnes iespiežot sniegā un pakaļgalus izvēršot uz āru.

Ar šiem nedaudziem aizrādījumiem pietiks, lai katrs piesavinātos elementārāko slēpošanas mākslu.

Kārlis Krūmiņš,
Ērgļu-Katriņas mazpulka dalībnieks

GRĀMATU APSKATS.

Prof. Dr. agr. J. Vārsbergs.

Lauksaimniecības rakstu uzdevumi un veidi.

Lauksaimniecības raksti pēc rakstītāja mērķiem ir dažādi.

Vispirms minami tādi raksti, kuŗos rakstītājs mūs iepazīstina ar kādu jaunu pasākumu, cenšas vērst mūsu uzmanību uz kāda jautājuma pārdomāšanu, tuvāku iepazīšanos un pat ķeršanos pie jaunievedumiem lauksaimniecības darbā.

Kad interese modināta, lauksaimniecības rakstniekam turpmāk jānoskaidro, kā ķerties pie darba jaunos pasākumos. Piemēram: lauksaimnieku uzmanība vērsta uz kādu jaunu kultūru (cukurbietes, tabaka, lucerna...), kādu sabiedrisku pasākumu (lopu pārraudzības, lopaudzētāju, sēklaudzētāju vai tamlīdzīgu biedrību), vai kādu jaunu līdzekli ražu pacelšanai (jauns darba rīks, mēslošanas līdzeklis un t. l.), — tad jādod nepieciešamie norādījumi par attiecīga auga audzēšanu, pasākuma organizēšanu un t. l.

Dažkārt nepietiek tikai ar ierosinājumiem un norādījumiem pasākuma veikšanā; jānoskaidro tuvāk arī tā būtība un nozīme. Apsverot zināma darba izpildīšanas paņēmienus, gūstam ierosmi uz šo paņēmienu pārveidošanu un pielāgošanu mūsu saimniecību apstākļiem. Rodas pat vajadzība pēc dažādu parādību un darba paņēmienu noskaidrošanas, sīkākas iztirzāšanas, pat pārbaudīšanas dažādos darba apstākļos, lai tālāk lauksaimniekiem sniegtu zinātniski pārbaudītus norādījumus.

No iepriekš sacītā jau izriet, ka lauksaimniecības raksti ir dažādi pēc satura un apjoma. Sastopam īsākus un garākus viegli saprotamus rakstus, kā arī zinātnisku pētījumu iztirzājumus dažādās lauksaimniecības darba nozarēs. Pēdējie bieži saprotami tikai tiem, kam ir nepieciešamās iepriekšējās vispārējās zināšanas attiecīgos jautājumos. — Arī pēc jautājumu iztirzāšanas veida lauksaimniecības raksti ir dažādi. Bez mums parastā paša stāstījuma veida, sastopami arī lauksaimniecības raksti, kuŗos rakstītājs zināmu jautājumu atrisina sarunu veidā. 1844. gadā iznākušā lauksaimniecības grāmatā „Kā Palejas Jānis savu būšanu kopis“ — ievērojama daļa jautājumu iztirzāta sarunu veidā starp mācītāju un Palejas Jāni. Pēdejo izteiksmes veidu sastopam dažos ārzemju populāros lauksaimniecības rakstos; to atrodam arī mūsu lauksaimniecības žurnālu nodaļā „Jautājumi un atbildes“. —

Atkarībā no mērķa, satura un apjoma lauksaimniecības raksti parādās dažādos izdevumos: laikrakstos, žurnālos un atsevišķās grāmatās. Nav mums svešas arī skrejlapas; to uzdevums vērst lauksaimnieku uzmanību uz kādu zināmā laikmetā sevišķi svarīgu jautājumu.

Arī atsevišķas lauksaimniecības grāmatas var būt dažādas pēc satura un iztirzājamās vielas plašuma: par lauksaimniecību vispār, kādu saimniecības nozari, par atsevišķas nozares zināmu daļu vai vēl šaurākas. Rakstus visās lauksaimniecības nozarēs atrodam tā saucamās rokas grāmatās, kāda ir zemkopības Ministrijas lauksaimniecības pārvaldes izdotā — „Lauksaimnieka Padomnieks". Kā piemēru atsevišķas lauksaimniecības nozares kopotiem rakstiem minama prof. J Berga „Augkopība". J. Vārsberga „Pļavas un ganības" apskata tikai zāļāju kultūras; A. Rubeņa „Pļavu kulturzāļu sēklu audzēšana" un J. Vārsberga „Zāļāju mēslošana" iztirzā vēl šaurākus jautājumus.

Nevien lauksaimniecības rakstniekam ir savi nodomi, bet arī lasītājam ir savas prasības: vēlēšanās atrast norādījumus interesējošā jautājumā. Jāatrod un jāizvēlas tādas grāmatas vai raksti, kas noskaidro uzstādīto jautājumu. Tamdēļ nevaram nonicināt grāmatu, ja tā neatbilst mūsu uzstādīto jautājumu noskaidrošanai, ja mēs paši neesam izvēlējušies īsto. —

Jāprot arī lasīt. Nevaram visu uzskatīt par noderīgu lasītāju apstākļos, kas izteikts vienu jautājumu iztirzājot. Jāņem vērā attiecīga apgabala klimata, zemes un darba apstākļi, kuŗā darbojas rakstītājs.

Atceros kādus lauksaimniecības kursus 1908. g. Vidzemes vidienē, kur, runājot par āboliņa žāvēšanu un ieteicot zārdus, dzirdēju iebildumus un pat šaubas par agronomu un arī par manis dodamo padomu pareizību, jo šinī pat jautājumā pat vienā un tanī pat lauksaimniecības žurnālā „Zemkopī" agronomi J. Bergs un J. Mazvērsītis ieteicot dažādus darba paņēmienus āboliņa žāvēšanai, un „Zemē" kāds trešais ieteicot apmērām to, uz ko es norādīju. Uz šiem iebildumiem man atlikās aizrādīt, ka jāprot lasīt, jo J. Bergs raksta par āboliņa žāvēšanas paņēmieniem Zemgalē (Bērzmuižā) un J. Mazvērsīts pastāsta, kā to dara Dienvidkrievijā; „Zemē" aprakstīti Ziemeļvidzemei noderīgie āboliņa žāvēšanas paņēmieni. Tā tad katrs, ņemot vērā apgabala klimatiskos un darba apstākļus, bija rakstījis pareizi, un tamdēļ ne jau viss, ko lasam lauksaimniecības rakstos, uzskatāms kā padoms cita apgabala lauksaimniekiem. Vidzemnieki nevar uzskatīt par nepareizu, ja kāds agronoms vai praktisks lauksaimnieks raksta par augu šķirnēm, kas devušas labus panākumus Kurzemē, kauču Vidzemē tās nebūtu derīgas; kurzemnieki nedrīkst nonicināt vidzemnieku darba paņēmienus, kas pārbaudīti un izrādījušies par pareiziem Vidzemes darba apstākļos. Lasot rakstus par lauksaimniecību citos apgabalos, pat svešās zemēs, mēs iepazīstamies, kā dzīvo un strādā šo apgabalu lauksaimnieki; mēs gūstam ierosinājumus jauniem pasākumiem; ņemam vērā to, kas var būt derīgs laika, zemes un darba apstākļos.

„Manto gudrību un ar visu padomu samanto atzīšanu." —

Jaunā gadā.

Jaunā gadā jaunu sparu
Savās krūtīs nesīsim,
Mūžam stipru darba garu
Mēs sev sirdīs glabāsim.

Līdz ar sauli darbu sāksim,
Tēva druvā strādāsim;
Saulei rietot mājās nāksim,
Dienas darbus pabeigsim.

Karogu baltzaļo celsim
Pretīm gaišām debesīm,
Viņā darba prieku smelsim,
Drošu augsti turēsim!

Alberts Jērums,
Valkas dārzkopju mazpulka dižeonais.

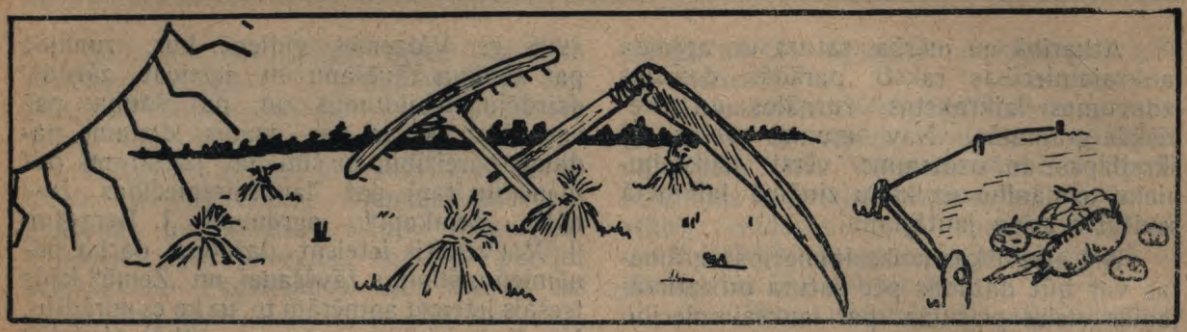

Arī mazpulkiem jāaudzē lini!

Latvieši jau no seniem laikiem pazīstami kā labi linu audzētāji. Tieši linu nauda bijusi tā, kas palīdzējusi kā veciem, tā arī jauniem zemniekiem nostiprināties savās saimniecībās. Ja vēl atceramies, ka pirmos Latvijas pastāvēšanas gados, lini bija tie, kas mūsu jaunai valstij sagādāja nepieciešamos līdzekļus atbrīvošanas karam un valsts iekārtai, tad visiem top skaidra linu kultūras lielā nozīme mūsu tautas un valsts dzīvē.

Mums jāzin arī, ka mūsu zeme un laika apstākļi piemēroti linu audzēšanai. Beidzamā laikā arī linu cenas cēlušās un sasniegušas pirmskara cenas. Šo visu iemeslu dēļ, arī mūsu dienās linus nedrīkstam aizmirst, bet tiem jāierāda cienīga vieta pārējo lauksaimniecības kultūru vidū. Ja nu lini jāsēj visiem arājiem, tad vēl vairāk lini jāaudzē mazpulku dalībniekiem — nākošiem mūsu zemes kopējiem, kuŗiem ar savu darbu un neatlaidību jāceļ jaunā Latvijas valsts.

Ja viss mazpulku darbs pastāv no cenšanās padarīt labāko par vēl labāku, tad arī linu audzēšanā ir daudz lietas, kas jāpadara vēl labākas. Mūsu izmeģinājumu un selekcijas stacijas daudz darījušas pētot mūsu zemes linus un to audzēšanu. Pētījumos un izmēģinājumos noskaidroti daudzi jautājumi, kas ceļ linu ražību, atvieglo linu mērcēšanu un apstrādāšanu un vairo ienākumus, linus pārdodot. Jaunu uzlabotu paņēmienu ievešanā, mazpulku dalībnieki, kā jaunu, labāku gaitu gājēji un meklētāji, nekad nav bijuši gausi, tamdēļ arī linu lietā mazpulkiem sakāms savs vārds: ar jauniem labākiem paņēmieniem, pretim jauniem sasniegumiem.

Un kā ikvienā darbā, ko dara mūsu zemnieks, darot ar interesi un saprašanu, ir daudz skaista un jauka, tā arī linu audzēšanā ir tas pats. Vai nav interesanti zināt, ka no Stendes selekcijas stacijā izaudzētām linu šķirnēm „ROTA" un „BALVA", izaug daudz garāki lini, kas dod arī lielāku šķiedras ražu? Tāpat arī Latgales garšķiedrainie lini izaug garāki, kaut gan ne tik vienādā garumā, kā Stendes lini. Ja nu gribam linus audzēt, tad katrā ziņā jāiegādājās šīs linu sēklas: Stendes linsēklas „ROTA vai „BALVA", bet tā kā to patreiz vēl maz, tad var iegādāties arī Latgales garšķiedraino linu sēklas. Tad, kad pavasarī zeme apžuvusi, pietiekoši sastrādāta un nav jābaidās no lielām salnām, iegādātās linsēklas jāizsēj vislabāk virs 100 kg. uz ha, pie kam sējas laiku nedrīkst novilcināt, jo noskaidrots, ka agrāka sēja dod augstāku šķiedras ražu. Linu augšanas laikā jāapkaro nezāles, tās izravējot. Ravēšanu izdara, izsargājoties linus nobradāt, tad kad tie vēl nav izauguši pārāk lieli. Tad, kad linu zilie ziedi nobiruši, stiebriņi kļuvuši iedzelteni, arī stiebriņu lapiņu, apmēram, trešā daļa nobirusi, pienācis plūkšanas laiks. Visizdevīgāki plūkt agrā dzeltengatavībā, bet nekādā ziņā linus nedrīkst atstāt uz lauka līdz tie paliek brūni. Agrā dzeltengatavība dod visaugstāko un labāko šķiedras ražu un arī apmierinošu sēklu ražu. Noplūkti lini tūliņ atpogulojami un iemērcami.

Linu mērkšanu mēdz uzskatīt par nepatīkamu darbu. Tomēr, ja arī pie šīs lietas pieiesim ar novērotāja skatu, vārbūt, atradīsim daudz interesanta. Mērcēšanas laikā uz linu stiebriņiem, atdalot linu šķiedru no koksnes, iedarbojas vesela, cilvēku acīm neredzama, pasaule, ko sauc par sīk-

būtņu (bakteriju) pasauli. Teic pat, ka bez sīkbūtnēm neesot iespējama cilvēka dzīve zemes virsū.

Pie linu mārka varam iepazīties ar šo sīkbūtņu darbību tieši praktiskā laukā. Novērojams, ka linu mirkšana norit ātrāki, ja linu mārka ūdens siltāks. Tā tad sīkbūtnēm patīk siltāks ūdens. Bez tam sīkbūtnēm nepatīk saskābis ūdens, kāds uzkrājas vienkāršos linu mārkos. Udens pārmainās caurteces mārkos, bet te caurtece drīkst būt tikai ļoti lēna, lai aizskalotos vienīgi bojātais ūdens, bet pašas bakterijas netiktu traucētas. Šādi vērojumi un pētījumi padara arī šo darbu patīkamu. Vislielāko uzmanību prasa mirkšanas beigas, jo nedrīkst mirkšanu pārtraukt ne par ātru, ne arī par vēlu, jo abos gadījumos cietīs šķiedras labums. Sekojošai linu klāšanai, zāvēšanai un malšanai nākošais darbs ir linu kulstīšana. Arī šinī ziņā mazpulkiem jāiet jauni ceļi. Līdz šim linu kulstīšana bija smags un grūts darbs. Tagad, pielietojot Mārcienas linkopības izmēģinājumu stacijā jaunbūvēto kājdarbināmo kulstamo ratu, darbs palicis nesalīdzināmi vieglāks un arī divkārši ražīgāks. Tad nu arī mazpulku dalībniekiem, linu audzētājiem, katrā ziņā jāiegādājās šis rats un tā pašās beigās linu apstrādāšana beidzas ar mašīnas darbu. Tā tad viss linu audzēšanas un apstrādāšanas darbs plašs un daudzpusīgs.

Linu šķiedru tālāk iespējams pārdot Fin. Min. Linu monopola nodaļas ierīkotos linu savākšanas punktos, bet arī nodot linu vērptuvēs pārstrādājot dzijās, un te nu atveras tālākais darbs mājturības mazpulkiem, pierādot, ka mūsu zeme mūs nevien baro, bet var arī apģērbt.

Ja nu apskatām visu linu audzēšanas un apstrādāšanas darbu, tad redzam, ka arī viņš dod daudz ko interesantu un arī skaistu, jo patiešām ir jauks skats, kad pret zilajām Latvijas debesīm tiecas ziliem ziediem ziedošais linu lauks. Un nav arī slikti, ja pārdodot izstrādātos linus par tiem saņem skaidru naudu Ls 1,40 kg. par I. šķiras liniem. Lai to sasniegtu, atliek ķerties pie darba — linu audzēšanas, jo vienīgi darbs audzē stiprus vīrus, dod nepieciešamos piedzīvojumus, panākumus un sekmes, un kas gan cits mūsu zemei vairāk vajadzīgs, kā stipri un darbā rūdīti vīri, kas zin ko tie grib sasniegt!

Agr. Vold. Bušs.

Audzēsim kumeliņus!

Es saviem puisēniem
Pa pūram auzu sēju,
Lai tie pļāva, lai tie kūla,
Lai baroja kumeliņus.
T. dz.

Lūk, latvieši jau no seniem laikiem ir bijuši zirgu mīļotāji un šo tikumu audzinājuši savos dēlos jau bērnībā, lai tie pierastu zirgu barošanai un kopšanai.

Skaists, spēcīgs, labi kopts un barots kumeļš ir vienmēr bijis mūsu senču lepnums, bet ka tas nav varēts sasniegt bez labas barības un pūlēm, saka atkal tautas dziesma:

Es savam kumeļam
Sijādams auzas devu,
Sijādams auzas devu —
Lasīdams āboliņu.

Mazpulka dalībnieki — nepaliksim parādā mūsu tēvu tēviem, ņemsim savā audzināšanā un kopšanā kumeliņu un lūkosim izaudzēt labu zirgu. Daudz pūļu un pacietības prasīs šis darbs, bet darot to mācīsimies un augsim lieli garā un stiprumā!

Un jaunie draugi, šeit pie kumeļu audzēšanas mēs varam mācīties visus tos labos tikumus, kas mums dzīvē tik vajadzīgi. To kopdami un ēdinādami, sāksim to jo dienas, jo vairāk iemīļot. Jūs priecāsaties, kad viņš laidīs rikšiem pār pagalmu un raudāsiet, ja viņam pagadisies klīzma. Jūs būsiet viena dvēsele — padomājat, latvju zēni, vai mazais kumeļš jums nebūs lielāks draugs kā stādi un augi dārzā un tīrumā, kaut arī tie ir dzīvi un atbild jūsu

pūliņiem, tomēr šis darbs būs daudz interesantāks, sagādās daudz vairāk darba, bet prieks būs neizsmelts.

Lai pavasarī katram vecākam dalībniekam viņa tēva mājās būtu kumeliņš, kas būtu Jūsu audzēšanā un kopšanā. Lai tāpat veiktos mums zirgu audzēšana kā pārējie iesāktie darbi, ko daram un es ticu, ja tikai iesāksat šo darbu, tad vairs to neatmetīsat, jo būs brīži, kad stāstīsat savam mēmajam draugam gan priekus, gan bēdas un vienmēr tas sapratīs Jūs, kaut nevarēdams arī atbildēt.

Jaunie draugi, darīsim darbu, kas nesīs svētību mums un visai latvju tautai, darīsim tā, lai varētu teikt bez lielīšanās:

Uz tā mana kumeliņa
Ūdens lāse nestāvēja.
T. dz.

Mazpulku līdumnieks Kārlis Sīmanis,
Bilskas mazpulkā.

Audzējot kumeliņus — rūpēsimies arī par kultivētiem zāļājiem.

Iepriekšējā rakstā ierosināts teicams pasākums — audzēt kumeliņus. Šķiet, ka viens otrs jau to dara. Un tā kā mazpulku dalībnieki, cik zināms, ņēmuši savā gādībā arī pa brūnaļai vai raibaļai, tad visi šie pasākumi neizbēgami saistīti ar ļoti svarīgu faktoru — labu barību un tās sagādāšanu. Pēdējos gados arvienu biežāki uzsvērts, ka lopkopību vairs nevar dibināt tikai uz pirktu spēkbarību, bet gan jārūpējās par labas, sevišķi rupjās, barības sagādāšanu saimniecībā. Sacīto var attiecināt arī uz zirgiem: ja zirgus grib labi uzturēt, tad ar auzām vien tas iznāk gaužam dārgi; laba rupjā barība, labs siens, te daudz ko var līdzēt. Jau iepriekšējā rakstā tautas dziesma skaidri norāda, ka saimnieks saviem puisēniem nodala gabalu tīruma, lai paši izaudzē un nopļauj auzas, ko kumeliņus barot. Tāpat katram mazpulka dalībniekam, kas nodarbojās ar lopkopību vai zirgkopību „mazumā", jadomā arī par kultivēta zāļāja ierīkošanu, protams, no sākuma tā pat „mazumā".

Neliela kultivēta zāļāja ierīkošanā der ievērot šādus galvenos pieturas punktus: 1) vietas izvēle, 2) mitruma nokārtošana resp. nosausināšana, 3) laba zelmeņa (zāļu) ieaudzēšana un 4) zāļāja turpmākā kopšana.

Vietas izvēle — atkarīga no saimniecības vispārējā stāvokļa. Piem. Zemgales saimniecībās viscaur ir minerālzeme, tur kūdrāja tikpat kā nemaz nav un visi lauki gandrīz vienādi. Te vieta jāizvēlās pēc pašu ieskatiem. Vidzemē izvēle jau vispusīgāka. Visieteicamāk būtu jaunam iesācējam ķerties pie slapjas, starp laukiem atrodošās, pļaviņas kultivēšanas, vai arī nodalīt kādu sausāku purva stūrīti. Šādas vietas sastopamas diezgan bieži, īpaši Vidzemes augstienes apvidos!

Vietu izvēloties nav jāaizmirst arī nosausināšanas iespējamības, jo pie turpmākiem zāļāja uzlabošanas darbiem var ķerties tikai tad, ja mitruma apstākļi nokārtoti. Ja nosausināšana vispār ir saistīta ar grūtībām, kur jāķeras pie plašāka apjoma meliorācijas darbiem, tad zāļāja lauciņš jāizvēlās dabīgi sausākā vietā. Iepriekš minētās starplauku pļaviņas dažreiz ļoti viegli nosusināmas, tikai jāzina, kā to izdarīt. Tur guļ iekšā neizsmeļamas bagātības un tur ieguldītais darbs atmaksāsies ar augļu augļiem.

Runājot par zāļu ieaudzēšanu, jāsaka, ka šis darbs atkarīgs no vairākiem faktoriem un vislabāko padomu varēs dot vietējais agronomiskais darbinieks, apskatot zāļājam domāto gabalu uz vietas. Agronomisko darbinieku ieteicams pieaicināt arī izvēloties vietu. Ja zāļāja ierīkošana saistīta ar plašākiem meliorācijas darbiem, tad kultūrtechniķa padoms arī ne-

pieciešams, lai uz vietas dotu tuvākus norādījumus.

Zāļāju kopšanā ietilpst: grāvju tīrīšana, mēslošana, zelmeņa atjaunošana u. c. Ja zāļājs ierīkots kūdrājā, tad nepieciešama arī bluķēšana. Paši apstākļi daudzreiz norāda uz vajadzīgiem kopšanas darbiem.

Kultivētu zāļāju var ierīkot, skatoties pēc apstākļiem, sākot pat ar puspūrvietu. Zāļāju ierīkošana tomēr daudz sarežģītāka par auzu izaudzēšanu! Tamdēļ mācīsimies vispirms mazumā, tad droši un ar pārliecību varēsim ķerties pie plašākiem darbiem. Vai tad nebūs pašiem liels prieks, ja agrāk nekam nederīgā purva stūrītī varēsim pļaut ziedoša un smaržojoša siena vālus, gūstot labu, vērtīgu barību savam kumeliņam.

Kult. J. Upeslejа.

Kaŗu dubļiem.

Izstrādājot „kaŗa" pānu dubļu iznīcināšanai savu sētu pagalmos, jāizdara arī daži priekšdarbi. Vispirms galīgi jānosprauž, jānozīmē un jānorobežo jūsu pagalma un sētas ceļi un celiņi. It sevišķi tas nepieciešams mūsu jaunākajās lauku sētās — jaunsaimniecībās, kur bieži vien vēl nav stingri norobežoti ceļi un celiņi, un iešana vai braukšana notiek, kur pagadās. Pēc celiņu nozīmēšanas un norobežošanas, der uzmērīt un atzīmēt platāko un šaurāko celiņu platumu un gaŗumu. Neliela celiņu pārkārtošana un pārmērīšana var svarīga būt arī vecajās saimniecībās, kur bieži vien stipri platos kājceliņus varēs ņemt šaurākus un taisnākus, lai labāki varētu pārklāt ar grants vai brūģējuma segu un izmestu nevajadzīgos un nesmukos celiņu stūrus un līkumus. Celiņu uzmērīšana arī šeit vajadzīga, jo zinot celiņu platību, iespējams aprēķināt vajadzīgos segmateriālu daudzumus. Nākošais uzdevums ir: novadīt no pagalma un celiņiem visus liekos ūdeņus. Nav patīkami, ja pagalmā vai sētsvidū gar glīti koptiem celiņiem vijās vaļējs grāvis vai cita vaļēja ūdens noteka. Kur vien apstākļi pieļauj, pagalmu un celiņu pasargašanai no liekiem ūdeņiem būs jāierīko segto noteku resp. drenu sistēma. Bieži vien veselu dubļu jūŗu pašā istabas priekšā rada jumtam nepierīkotās ūdens notekas. Sākot dubļu kaŗu, mazpulka dalībnieks nedrīkstētu piemirst arī šo noteku iekārtošanu, lai arī jumtu lietus ūdeņi tiktu novadīti segtajās drenās, vai vismaz neplūstu tieši durvju priekšā un sētas vidū. Ziemas brīvākais laiks šim darbam ir pats piemērotākais.

Ad. Eglītis.

Mazpulku dalībnieki ziemas sanāksmēs.

Mazpulku dalībnieku rosīgākais darba cēliens ir vasara, tomēr arī ziemā tiem darba netrūkst. Ziemas sanāksmēs dalībniekiem sīki jāiztirzā visa pagājušās vasaras darbība. Par pagājušā vasarā audzēto kultūru viens vai divi dalībnieki nolasa referātus, pēc kam visi to pārrunā. Katrs dalībnieks norāda uz saviem īpatnējiem novērojumiem un piedzīvojumiem. Ziemā jau laikus jāvienojas par nākošās vasaras darbību. Tāpat jāpiesavinās vajadzīgās teorētiskās zināšanas par nākošo audzējamo kultūru vai dzīvnieku. Tas jādara pašiem dalībniekiem, sagatavojot priekšlasījumus pēc literātūras, vislabāk diviem vai trijiem dalībniekiem, katram pēc sava autora. Pēc dalībnieku priekšlasījumiem lietišķus aizrādījumus un paskaidrojumus sniedz mazpulka vadītājs vai kāds vietējais agronomiskais darbinieks.

Ļoti ieteicams, ja dalībnieki visi pēc kārtas, katrs savā sanāksmē, atreferē īsumā to, kas rakstīts jaunākā „Mazpulka" numurā. Tas veicina dalībnieku lielāku inte-

resi par savu mēnešrakstu, palīdz labāk izprast dotos aizrādījumus un laikā tos izpildīt.

Ziemā katra mazpulka dalībniekiem jācenšās arī pavairot sava mazpulka biedru skaits, aicinot piedalīties mazpulka darbā visus tos, kam būtu vajadzīgā interese un patika uz darbu. Daudzos gadījumos ir jaunekļi un jaunavas, kas labprāt piedalītos mazpulka darbā, bet tiem ne pašiem, ne vecākiem nav sava īpašuma, ne zemes stūrīša, kur tie varētu izpildīt mazpulka darba uzdevumus. Mazpulku dalībnieku — zemes īpašnieku bērnu — pienākums ir palūgt savus vecākus, lai tie izpalīdzētu bezzemnieku jaunatnei, dodot viņu rīcībā nelielus zemes gabaliņus. Cerams, ka neviens arī to neliegs. Mazpulku darbā jāvienojas kopīgi kā saimnieku, tā rentnieku, kalpu un ierēdņu bērniem vienam darbam — kopīgiem uzdevumiem un mērķiem.

Tāpat ziemā ir īstais laiks, kad viena mazpulka dalībnieki var iesākt sarakstīšanos ar citu mazpulku dalībniekiem, vai nu ar tiem, ar kuŗiem jau iepazīnušies sanāksmēs, sacīkstēs un citur, vai arī ar gluži svešiem. Katram mazpulka vadītājam ir visu Latvijas mazpulku saraksts ar adresēm, kur var izvēlēties to mazpulku, ar kuŗa dalībniekiem vēlas pārmainīt domas par dažādiem interesējošiem jautājumiem. Mazpulku vadītāji būs vienmēr laipni starpnieki un palīgi. Ieteicams ievadīt sarunas ar kāda tālāka mazpulka līdzdalībnieku par savstarpēju viesošanos vasarā, varbūt par apmaiņīsanos uz kādu laiku, lai iepazītos ar dzīvi svešādos apstākļos un citā pusē. Dzīve citos apstākļos, strādājot pie svešiem ļaudīm, pieradinās pie paklausības, pie lielākas patstāvības, kas nostiprinās jauniešu raksturu un reizā arī vienos un tuvinās visu jaunatni nedalāmā mazpulku saimē.

Agr. K. Ķirsis.

KĀ DZĪVO UN STRĀDĀ MAZPULKU DALĪBNIEKI ĀRZEMĒS.

Zīm. 1 Tortunas mazpulka uzceltais un 9. dec iesvētītais tautas nams.

KĀDA ZVIEDRIJAS MAZPULKA LIELAIS DARBS.

9. decembrī pagājušā gadā Tortunā — Zviedrijā iesvētīja tautas namu, kuŗu ar saviem līdzekļiem un pa daļai arī ar saviem spēkiem, bērziem apaugušā uzkalniņā, uzcēlis Tortunas mazpulks. Tautas namā viena liela zāle 250 personām un otra mazāka zāle mazākām sapulcēm. Tautas nams izmaksājis 12.000 kronas. Tautas nama celšanu atbalstījuši arī apkārtnes lauksaimnieki.

SACENTĪBAS LIETUVAS MAZPULKOS. Lietuvas mazpulku starpā izsludināta sacensība 3 nozarēs: 1) grāmatu krāšanā sava mazpulka bibliotēkai, 2) mazpulka telpu ierīkošanā un 3) referātu lasīšanā. Lai mazpulku dalībnieki varētu tuvāk ar kādu jautājumu iepazīties, tad nepietiek ar mazpulka vadītāja aizrādījumiem vien, bet jālasa arī attiecīga literatūra. Ne katram mazpulka dalībniekam ir pieejamas grāmatas vajadzīgā nozarē, par ko katrs interesejas. Te noder mazpulka bibliotēka, kuŗu var kopēji ierīkot, lai tad katrs tur atrastu sev vajadzīgo bibliotēkas novietošanas, tāpat mazpulka pārējām vajadzībām (apspriedēm, valdes sēdēm u. t. t.) vajadzīgas arī atsevišķas telpas, vismaz kāda istaba, kuŗu mazpulka dalībnieki var savām vajadzībām piemēroti iekārtot. Telpas resp. istabu vislabāk iegūt savā rīcībā kādā skolā vai arī biedrības namā. Tāpat mazpulku dalībniekiem vēlams attīstīt savas spējas referātu sastādīšanā un nolasīšanā, kas visizdevīgāk ir pašiem savā starpā. Referātu saturam jāpiegriež nopietna vērība, lai tas būtu vērtīgs un reizā saistošs.

Tiem mazpulkiem, kas būs iegādājušies lielākās bibliotēkas, ierīkojuši savas mītnes un nolasījuši lielāko skaitu referātu, piešķirs vērtīgas godalgas — balvas.

MAZPULKI ATPŪTĀ.

Rupumdancis.*)

(Nīcēniešu deja.)

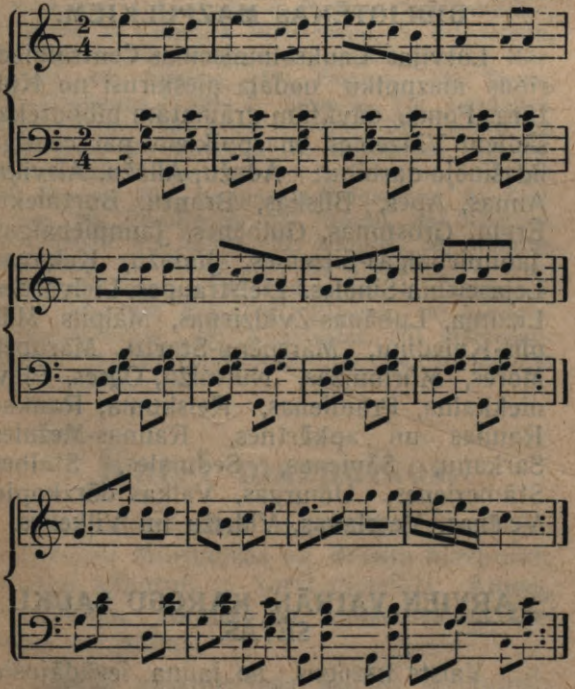

Novietojums: Neierobežots dejotāju pāru skaits nostājas dejas lokā. Zēns un meitene nostājas viens otram pretīm un sadodas abas rokas.

Izpildījums: 1. taktī uz 1. taktsdaļas abi palecas un izliek labo kāju uz priekšu, 2. taktsdaļā iztura to; 2. taktī uz 1. sitiena pālecoties pārmaina kājas un izliek kreiso kāju uz priekšu, 2. sitienu iztura. 3. un 4. taktis to pašu dara 4 reiz no vietas, bet bez izturēšanas. Nākošās 4 taktīs visu atkārto. Mūzikai atkārtojoties arī izpildījumu atkārto, tā kā iznāk 4 reiz nodejot aprakstīto figūru. Mūzikas otro daļu, to atkārtojot, dejo 8 polka soļus pa dejas loku. Pēc tam sāk deju no sākuma.

Milda Lasmanis,
Rīgas Mazā teātra deju konsultante.

*) Nīcā par rupumiem sauc putraimus.

Darba augļi.

Strādā, centies, jaunekli!
Pretī gaismas saulei ej.
Meklē laimi dzimtā zemē,
Sargā to kā dārgumu!

Neprasi tu algu augstu,
Ja nav darbs tev pabeigts vēl.
Reizi auglīgs rudens nāks,
Saldus augļus baudīsi!

Jānis Linmeijers,
Gulbenes pils. mazpulka dalībnieks.

MAZPULKU DZĪVE.

Mazpulka dalībnieks — drenu meistars.

Rūjienas ģimnāzijas mazpulka dalībnieks Elmars Krūzkops 1933. gada vasarā iesācis grāvju racēja gaitas, lai nopelnītu līdzekļus ģimnāzijas kursa nobeigšanai. 1934. gada pavasarī, kā viens no labākiem, beidz ģimnāzijas kursu, 19 g. vecumā. Tūliņ pēc gala pārbaudījumu izturēšanas, piedalās Rūjienas apkārtnes laukkopības pārraudz. b-bas drenu grāvju racēju sacīkstēs. Šajās sacīkstēs viņš iegūst pirmo vietu līdz ar pirmo godalu. Eksperti atrod, ka

Drenu meistars — E. Krūzkops, mazpulka dalībnieks.

viņa raktais drenu grāvis ir vispareizāki, akurātāki un glītāki nostrādāts, grāvja profils un kritums izveidots ar matematisku pareizību. Tūliņ pēc sacīkstēm K. piedāvāja meistara darbu Tērvetes pag. Mazstrautiņos, kur viņš kā drenu meistars ierīko drenu grāvju sistemas 3½ klm. kopgarumā. Pēc tam viņu kā drenu meistaru uzaicina uz Latvijas Agronomu b-bas apsaimniekojamo Burtnieku muižu, kur viņš vēl rudenī paspēj izrakt un ierīkot pāri par 3 klm. garas drenu sistemas, — tā tad veikdams dažos mēnešos drenu sistemu ierīkošanu apm. 7 klm. kopgarumā.

Šajā darbā iegūtos līdzekļus K. rūpīgi krāj, lai pēc kādiem gadiem varētu turpināt izglītību ūniversitātē. L.

KULTŪRAS FONDA GRĀMATAS MAZPULKIEM.

Kultūras Fonda Dome pag. gadā, pirms Ziemassvetkiem piešķīra no saviem krājumiem mazpulku vajadzībām 530 eks. dažāda satura grāmatas. Latvijas Lauksaimniecības Centrālbiedrības mazpulku nodaļa grāmatas saņēma un sadalīja proporcionāli mazpulku skaitam apgabalos, nosūtot attiecīgus daudzumus Kurzemes lauksaimniecības b-bu savienībai, Zemgales lauksaimn. centrālbiedrībai un Latgales lauksaimn. b-bu savienībai.

BIBLIOTĒKAS MAZPULKIEM.

Latvijas Lauksaimniecības Centrālbiedrības mazpulku nodaļa piešķīrusi no Kultūras Fonda dāvātām grāmatām bibliotēkas šādiem Vidzemes mazpulkiem par centīgu līdzšinējo darbību: Ādažu, Allāžu, Alsviķa, Annas, Apes, Bilskas, Brantu, Burtnieku, Ērgļu, Grostonas, Gulbenes, Jaunpiebalgas, Jaunpiebalgas-Silzemes, Jūdažu, Ķekavas, Lejasciema-Sinoles, Lielstraupes, Lielvārdes, Lizuma, Lubānas-Zvidzienas, Mālpils, Mālpils-Kniediņu, Mārsnēnu-Startu, Mārupes, Mores, Mūrmuižas, Nurmižu, Ogres, Pļavniekkalna, Praulienas, Raiskuma, Rankas, Raunas un apkārtnes, Raunas-Mežoles, Sarkaņu, Sāvienas, Sedmales, Stalbes, Stāmerienes, Umurgas, Valkas dārzkopju, Velēnas, Veselavas, Vidrižu un Viļķenes.

ARVIEN VAIRĀK KAROGU LAUKU SĒTĀS.

Valsts karogus no jauna iegādājušies un svētku gadījumos izliek savu vecāku saimniecībās šādi mazpulku dalībnieki: **Rankas** mazpulkā — **L. Trumpmanis, J. Stiglics** un **J. Sīmanis, Burtnieku** mazpulkā — **E. Grīviņš** un **Raunas-Mežoles** mazpulkā **A. un V. Lubūzis.**

MAZPULKU UN SKAUTU SADARBĪBA 1934. G. ZIEMASSVĒTKOS.

Pagājušos Ziemassvētkos mazpulku dalībnieki kopā ar skautiem sagādāja lielu svētku iepriecinājumu daudziem pilsētnieku trūcīgākiem bērniem, dāvinot tiem Ziemassvētku eglītes ar svecītēm un dažādām svētku balvām.

Uz Latv. Lauks. Centrālbiedrības mazpulku nodaļas ierosinājumu, lauku mazpulki iesūtīja Latvijas Skautu Centrālai Organizācijai — Rīgā, apm. 700 gab. Ziemassvētku eglītes. Rīgas skauti tās saņēma, izgatavoja tām kājiņas, pielika svecītes, dažādas dāvanas un izdalīja tās Ziemassvētku priekšvakarā trūcīgāko ģimeņu bērniem, kuriem citādi Ziemassvētku vakars būtu jāpavada bez eglites gaišā mirdzuma. Svētku eglītes iesūtīja laikā no 15.—23. dec. šādi mazpulki:

1) Apes, 2) Vaives, 3) Mālupes, 4) Jaunpiebalgas-Pēternieku, 5) Limbažu, 6) Rankas, 7) Mūrmuižas, 8) Mores, 9) Umurgas 10) Sarkaņu, 11) Priednieku, 12) Vidrižu, 13) Brenguļu, 14) Launkalnes, 15) Mārcienas, 16) Lizuma, 17) Velēnas, 18) Tirzas, 19) Raiskuma, 20) I. Drustu, 21) Lazdonas, 22) Smiltenes, 23) Jaunpiebalgas, 24) Raunas un apkārtnes, 25) Alsviķa, 26) Kārsdabas, 27) Sāvienas, 28) Valkas dārzkopju un rožaudzētāju, 29) Krapes, 30) Jumpravas-Valdemāra, 31) Gulbenes, 32) Praulienas, 33) Jūdažu, 34) Mārupes, 35) Pabažu, 36) Ādažu, 37) Mālpils, 38) Mālpils-Kniediņu, 39) Lēdmanes, 40) Ķekavas, 41) Nurmižu, 42) Veselavas, 43) Sidgundas, 44) Dzērbenes, 45) Allažu, 46) Bejas, 47) Bilskas, 48) Jaunpiebalgas-Silzemes, 49) Kokmuižas, 50) Mārsnēnu-Startu, 51) Pļavniekkalna, 52) Raunas-Mežoles un 53) Rembates.

Kursi mazpulkos.

Mājsaimniecības kursus šinī ziemā jau noturējuši **Mūrmuižas** un **Brantu** mazpulki; tuvākā nākotnē — kursi pieteikti: **Annas, Praulienas, Raunas** un **apkārtnes** un **Lubejas** mazpulkos,

Mājas amatniecības kursus sarīkojuši: **Brantu, Lielstraupes, Mazstraupes, Stalbes, Velēnas, Lizuma, Lejasciema-Sinoles, Mālupes** un **Bejas** mazpulki, tuvākā nākotnē kursi notiks: **Annas** un **Kalncempju** mazpulkos, pēc tam **Mālpils, Alojas** u. c. mazpulkos.

BAUSKAS APRIŅĶA PAGĀJUŠĀ GADA 28. OKTOBRA MAPULKU SANĀKSMĒ GODALGOTIE:

Lauksaimniecības darbu pieccīņās:

Bauskas pagasta mazpulkā: Zalgauckis Arturs, Skulmanis Alīse, Lieljurs Lūcija, Medinskis Aīda, Kanas Jēkabs, Rigasts Kārlis, Kociņš Melanija, Lūsis Laimdota, Kārkliņš Velta, Jaunzems Alberts, Bučus Leo, Miltiņš Milda, Kalniņš Aina, Cinovičs Silvija, Doniņš Jānis, Baltadonis Marta, Cinovičs Arnolds, Liepiņš Nelija, Siliņš Velta un Versuks Austra.

Cerauk-tes-Griķu mazpulkā: Ozols Arnolds un Šlosbergs Osvalds.

Umpārtes mazpulkā: Preilis Arvīds, Paegle Arvīds, Sirsniņš Milda un Ezers Arnolds.

Mežotnes mazpulkā: Dundurs Arnolds un Jukums Jēkabs.

Zālītes mazpulkā: Grīnfelds Mirdza un Bariss Ilga.

Iecavas I mazpulkā: Sarkanīts Anna un Tirnovskis Erika.

Ceraukstes-Pāces mazpulkā: Abramovičs Kazimirs, Tīrels Voldemārs, Dabris Rūdolfs un Abramovičs Ignats.

Rundāles I mazpulkā: Mengots Auseklis, Hartmanis Velta, Pelūde Aina, Druķis Arvīds un Daudziete Helga.

Iecavas II mazpulkā: Stīvais Voldemārs, Milers Arvīds, Breijers Arnolds, Grauze Hermīne un Straujais Alma.

Rundāles II mazpulkā: Auza Rūdolfs.

Jaunsaules mazpulkā: Mucenieks Leontīne.

Bārbeles mazpulkā: Gulbis Irma.

Vecsaules mazp.: Stūris Vizma.

Codes mazp.: Bukolds Jānis.

Ceraukstes-Pamušas mazp.: Tričiuskis Jānis.

Dugānes mazp.: Strombergs Zelma, Celms Emma, Jons Arturs, Buludis Maiga, Balodis Mirdza un Butiņš Arvīds.

Panemūnas mazp.: Vīksne Alberts.

Bauskas pils. mazp.: Slubura Mirdza, Mēkons Alfons, Rijkurs Austra, Dižais Zenta, Puķīte Gunta, Ozoliņš Brigita un Bitenieks Elza.

Rundāles I mazp.: Cizarevičs Jānis un Pauris Antons.

Īslīcas mazp.: Lācis Voldemārs un Mucenieks Jānis.

Jaunsaules mazp.: Mucenieks Arturs un Ceplīts Kārlis.

Vecsaules mazp.: Bankovskis Arturs, Kurtiņš Augusts, Simnovskis Arvīds un Kronbergs Elmars.

Codes mazp.: Blumbergs Voldemārs.

Dugānes mazp.: Jons Helēna.

Panemūnes mazp.: Ziemelis Andrējs.

Augkopības un dārzkopības nodaļā piespriestas godalgas šādiem mazpulkiem:

Īslīcas, Svītenes, Jaunsaules, Rundāles I., Ziedoņu, Ceraukstes-Pāces, Pomušas, Ceraukstes-Griķu, Vecsaules, Iecavas I., Mežotnes, Bauskas pagasta, Skaistkalnes, Codes, Rundāles II., Panemūnas, Iecavas II., Misas-Dugānas, Umpārtes. Bauskas pilsētas, Bārbeles un Zālītes.

Atsevišķi: Pūpolam Augustam — Īslīcas mazpulkā; Mengotam Auseklim — Rundāles mazp.; Hartmanis Veltai — Rund. mazp.; Pakulam Voldemāram — Švitenes mazp.; Segliņš Ilgai, Garševicam Arnoldam, Ceplim Kārlim un Ķilkutam Arturam — Jaunsaules mazp.; Bridāgam Uldim — Mežotnes mazp.; Trūbam Žanim — Ceraukstes-Pāces mazp.; Zalgauckim Arturam — Bauskas pag. mazp.; Celms Emmai — Misas-Duganes mazpulkā.

Mājturībā godalgas ieguvuši:

Dugānes mazpulks — (Balodis un H. Jonis); Skaistkalnes — (Mediņš); Bauskas pilsētas pamatsk. — (Dižais, Krūze Žanis un Rājējs Milda); Bauskas pag. mazpulka — (Lūsis Laimdota, Veršūns Velta un Doniņš Jānis); Pomušas — (Rudzītis Hermīne, Neimanis Dagmara); Īslīcas — (Urķis Zelma, Kaščuks); Ceraukstes-Pāces, Iecavas II. — (Straujais Alma); Zālītes; Poņemūnas; Jaunsaules — (Garševics); Iecavas I; Umpārtes — (Sirsniņa Milda); Rundāles I. mazpulka — (Hartmans Velta) un Jaunsaules mazpulkā — Teriņš Voldis, Drullis.

II. MĒRDZENES MAZPULKS

dib. 5. III. 1934. g. skolotāja Putnieka vadībā. Mazpulkā darbojās 18 biedri. Pilnā biedru sapulcē vienbalsīgi nolēma audzināt kā galveno kultūru vasaras kviešus un kā blakus kultūru kāpostus.

Piedaloties Ludzas pilsētas lauksaimniecības izstādē, mazpulks ieguva otro godalgu. 14. oktobrī pag. g. notika triju vietējo I. Mērdzenes, II. Mērdzenes un Pušmucovas mazpulku ražojumu apskate. Apskatē pirmās godalgas ieguva: G. Veipāns un St. Probuks. Mazpulks rīkoja arī pieccīņu, kur pirmās godalgas ieguva: G. Veipāns A. Rudzītis, T. Zujāns un B. Nevlāns.

Mazpulku tagad vada skolotāja E. Kuzmina j-kdze.

I. LĪVĀNU MAZPULKS

sarīkoja 14 dienu mājturības kursus no 23. oktobŗa līdz 7. novembrim. Mājturības kursus vadīja Latgales Lauks. B-bu sav. mājt. instr. Pāvulītis jkdze. Ražojumu apskatē piedalījās mazpulku insp. agr. Butners un Līvānu raj. agr. Kviesītis.

EGLĪTES VAKARS MĀRUPES MAZPULKĀ.

Ziemas svētku vakaru — gaišu un sirsnīgu — pavadīja pie savas eglītes arī Mārupes mazpulka dalībnieki. Mazpulka vadītājs M. Zaļaiskalns teica svētrunu. Visi kopīgi nodziedāja dažas skaistās Ziemas svētku dziesmas. Pēc tam vadītājs runāja par tēmatu „Klusie draugi". Šie draugi mums dod padomu, zināšanas, jaunu darba prieku — tās ir grāmatas. Mārupes mazpulks šogad ieguvis daudz tādu klusu draugu kā balvu no Kultūras fonda. Tagad mazpulkam ir jau sava bibliotēka.

Pie Ziemassvētku eglītes savas balvas un diplomus (no Latv. Lauks. Centrālbiedrības) sajēma arī ražas apskatē godalgotie. Kā mazu atzinības zīmi no sava mazpulka dalībniekiem par nenogurstošu un ierosinošu darbu mazpulka visos pastāvēšanas gados, mazpulkā vadītājam M. Zaļaiskalnam pasniedza albumu tautiskā rakstā ar dalībnieku ģīmetnēm.

Vakara programmu izpildīja paši mazpulka dalībnieki, sniedzot dziesmas, dejas, mūzikālus priekšnesumus un Ausmas Rogas mazpulku lugu „Pirms līelās dzīves".

Vakars noslēdzās ar tautiskām rotaļām un dejām.

Mazpulka eglīte bij labi apmeklēta. Viss vakars pagāja sirsnībā un jaukā saskaņā. L. Ā.

LUBĀNAS-ZVIDZIENAS MAZPULKA

svinīgā solījuma svētki notika 30. dec. pie Ziemassvetku eglītes, Lakstienas pamatskolas telpās. Svētku runu teica mac. Mežraups aicinot jaunatni vienmēr kalpot savai dzimtenei.

L. L. c-bas mazpulku nodaļas vaditājs agr. K. Ķirsis runāja par jaunatnes uzdevumiem atjaunotā Latvijā un par darba nozīmi cilvēka dzīvē, un kopā ar mazpulka dalībniekiem aicina visus neaizmirst mūsu vadoņa — ministru prezidenta Dr. K. Ulmaņa vārdus: „Katrs savā darbā, un visi valsts darbā!" Pēc tam agr. K. Ķirsis pieņēma mazpulka dalībnieku svinīgo solījumu. Lubānas-Zvidzienas mazpulks nodibināts kā pirmais Vidzemē 1930. gadā janvārī. Mazpulku vada centīgais lauksaimnieks un sabiedriskais darbinieks O. Bērziņš, draudzīgā saskaņā ar vietējiem skolotājiem.

MŪRMUIŽAS MAZPULKA KAROGA SVĒTKI.

Mūrmuižas mazpulks kopā ar L. taut. ūniversitātes Mūrmuižas nodaļu sarīkoja svētvakara stundu pie Ziemassvētku eglītes jauki, dekorētā Mūrmuižas jaunatnes

biedrības nama zālē. Reizē notika arī Mūrmuižas mazpulka karoga iesvētīšana un pasniegšana. Karogu mazpulkam dāvināja Baltijas lauksaimnieku biedrība — Valmierā. Mūrmuižas jaunatnes b-bas skaisti dekorētā zālē, pie eglītes sveču mirdzuma, Strenču mācītājs V. Lorbergs, izjustiem vārdiem, svētīja jaunatnes baltzaļo karogu, pēc kam to mazpulka vadītājam P. Pētersonam pasniedza Latv. Lauks. Centrālbiedrības mazpulku nod. vad. agr. K. Ķirsis. Mazpulka dalībnieki nodeva svinīgo solījumu solot visu mūžu strādāt mazpulka, dzimtās zemes — Latvijas un tautas labā. Svētkus ar zolo dziesmām kuplināja Z. Antena. Sirsnīgiem vārdiem mazpulku karoga svētkos sveicināja Zenta Mauriņa.

Mazpulku virsvadoņa ministru prezidenta Dr. K. Ulmaņa rakstisko svētku apsveikumu visi klausītāji saņēma applausiem un lielā sajūsmā vienojās tautas lūgšanā „Dievs svētī Latviju. Bez tam sveicienus sūtījis Brenguļu mazpulks. Pie eglītes apdāvināja arī Mūrmuižas apkārtnes trūcīgākos bērnus.

PLAŠI MAZPULKA SVĒTKI DAGDĀ.

Latgalē mazpulku ideja vēl jauna. Tomēr no pag. svētdienā Dagdas lauks. skolas mazpulka sarīkotiem karoga svētkiem varēja vērot, ka tur, kur šī ideja iesakņojas, tā rod ārkārtīgi dzīvu atbalsi visā sabiedrībā un apkārtnē, tālu atstājot aiz sevis pat daudzus Vidzemes un Kurzemes mazpulkus.

Svētkus Dagdas 2 g. lauks. skolā, Konstantinovā, ar garīgo aktu atklāja vietējais garīdznieks J. Razmuss. Latgales apg. mazpulku inspekt. agr. F. Butners plašākā runā izskaidroja mazpulku lielo nozīmi un pieņēma svinīgo solījumu, ko parakstīja vairāk kā 50 mazpulka dalībnieki. Pēc braši noskandinātas mazpulku himnas no iekšl. min. informāc. un propagandas daļas runāja V. Zoldners, uzaicinādams visus svētku dalībniekus vienoties tautas lūgšanā. Vēl sekoja teātra izrāde un saviesīgs vakars, pie kam izrīkojuma telpas bij no svētku dalībniekiem pārpildītas. Mazpulka noorganizēšanā un rosīgajā darbībā lieli nopelni mazpulka vadītājam J. Seļeckim un paidagogiem H. Purvinskai un V. Koklačai.

AUGĻU PĀRSTRĀDĀŠANAS KURSI KRĀSLAVAS MAZPULKĀ.

Brīvās nedēļas sākumā Krāslavas mazpulks sarīkoja augļu pārstrādāšanas kursus. Kursos piedalījās 21 dalībnieks. Kursus vadīja L. l. biedr. sav. instr. Eglīte.

MAZPULKA SVĒTKI VALGALĒ.

11. novembris valgaliešiem bija liela diena. Mazpulka dalībnieki pulcējās ap savu balti zaļo karogu, lai noslēgtu pirmā gada darba posmu. Pirmajā gadā maz vēl bija darītāju un maz arī bija darīts, tāpēc arī pirmā ražas apskate pabāla. Tomēr vienu, otru eksponātu apbrīnoja pat lauksaimnieki ar ilggadīgu praksi. Un kā mazpulku darbība ir uz pareiza ceļa, to pierāda vietējo iedzīvotāju atsaucība pēc notikušās ražas apskates.

Ražas apskatei sekoja sacensība piecciņā, kur piedalījās arī Aizdzires un Matkules mazpulku dalībnieki.

Vakarā notika karoga iesvētīšana. Garīgo aktu izpildīja Sabiles dr. māc. K. Zariņš. Pēc tam Ventspils-Talsu apr. mazpulku insp. agr. K. Zītars pieņēma svinīgo solījumu, kuŗu nodeva 23 dalībnieki.

Jauno mazpulka ludziņu „Diženais", publika noskatījās ar patiku, patika arī deklamācijas par arāju un dzimteni.

Dundagas mazpulks 21. novembrī sarīkoja savu pirmo ražojumu apskati. Minetā dienā mazpulks atzīmēja arī savu viena gada pastāvēšanu. Bez sakņaugiem kā pamatkultūras, vecākie mazpulka dalībnieki ar vasarāju labībām izveda arī mēslu salīdzināšanas izmēģinājumus, vāca savvaļā augošus ārstniecības augus un herbarizēja. Pēdējais darbs būs par pamatu nākošos gados savvaļā augošu ārstniecības augu vākšanai vairumā. — Pirmajā darbības gadā mazpulks piedalījās Kurzemes apgabala izstādē Liepājā un Talsu apriņķa mazpulku sanāksmē. Abās vietās dalībnieki izpelnījās balvas. — Savā turpmākā darbībā bez pamatkultūras mazpulks kultivēs ārstniecības augus un tabaku. Izdaris mēģinājumus ar pareizu linu, kaņepju

audzēšanu, mērcēšanu un tāļāku apstrādāšanu.

Mazpulku vada Dundagas rajona agr. E. Mālkalns. Idejiski un materiāli mazpulku atbalsta vietējā sabiedrība.

Ugāles mazpulks 2. decembrī pagājušā gadā noslēdza savu pirmo darbības gadu ar karoga iesvētīšanu, ražas apskati un svinīgā solījuma došanu. Karogu Ugāles zemnieku vārdā dāvināja A. Rutenbergs, iesv. māc. Dzenis Ugāles baznīcā. No baznīcas mazpulks gājienā devās uz tautas namu „Gaisma" kur vispirms notika ražas apskate. Apskatē savus ražojumus — dārzājus, pļavu zāles, vistas un rokdarbus bija izstādījuši 21 dalībnieks. Pirmās godalgas piešķira 8 dalībniekiem. Pēc tam mazpulkam karogu pasniedza mazp. insp. agr. Zītars. Sarīkojumu noslēdza kora dziesmas, teatra izrāde un saviesīga dzīve. — Mazpulkā 45 biedri, kuŗi darbojas ļoti rosīgi. Mazpulku vada skol. P. Lejnieks, mazpulka kori — skol. E. Krišlauka kundze.

MAZPULKU HUMORS

KĀ MAZAIS KĀRLĪTIS CAUR LĪDZĪBĀM MĀCA MAZPULKA DALĪBNIEKIEM IZTURĪBU.

Šī gada pirmajā sanāksmē „Pumpurīšu" mazpulks spriež par vasaras darbiem. Mums jau pazīstamais Kārlītis svinīgi pieceļas un sauc: „lūdzu vārdu!" Dabūjis vārdu, Kārlītis iesāk: „Mums „Pumpurīšiem" šopavasar būtu pēdējais laiks ķerties klāt arī pie mūsu māju ārpuses savešanas kārtībā. Par tiem pašiem dubļiem beidzamā „Mazpulkā" bija rakstīts un es domāju..." „Tu domā kā putnis ar sarkano...", grib Kārlīti pārtraukt slinkais un apaļais Pēcis, bet saņem no mazpulka priekšnieka stipru piezīmi par runātāja traucēšanu. Mazliet piesarcis, bet ar lepnumu sirdī Kārlītis turpina: „Ja, es domāju, ka mums jānovērš dubļi mūsu sētās, jāizkopj mājas celiņi un jāpadara sauss pagalms, lai tāļāk varētu smuki apstādīt..." „Ar rutkiem ceļmalas," atkal metās starpā Pēcis, bet par šo „gudrību" tiek uz 10 minūtēm izraidīts no sanāksmes. „Apstādīt ar košuma stādiem, kā to teica skolotājs. Es Rīgā būdams dzirdēju arī, ka centīgākos savu sētu izdaiļotājus pat Latv. Lauks. Centrālbiedrība godalgošot. Ja tur atkal viens rūc pretī par lielu darbu, tad atceraties veco teiku, kur kāda princese likusi katram preciniekam atnest un nolikt viņas pagalmā vienu akmeni un pēc gada viņas pils pagalms jau bijis izbruģēts. Mēs būsim paši savā mājā tie precinieki. Katru dienu vienu mazu darbu mājas izdaiļošanā darīdami, mēs pēc vasaras ar izturību un pacietību būsim uzvarējuši kā dubļus, tā arī izdaiļojuši savas sētas." Kārlīša audzinošo runu visi uzņēma ar lielu piekrišanu. Aplaudēja arī slinkais Pēcis.

Adis.

PAZIŅOJUMI.

Mēnešraksts „Mazpulks" ir visu Latvijas mazpulku oficiozs, kuŗa norādījumi jāizpilda katram mazpulka vadītājam, tāpat katram mazpulka dalībniekam un dalībniecei.

* * *

Mēnešraksta „Mazpulks" abonēšana ir obligatoriska katram mazpulka dalībniekam, izņemot ja vienā mājā vai ģimenē ir vairāki dalībnieki. **Trūcīgiem dalībniekiem, kuŗi darbojas mazpulkā pirmo gadu,** un nevar paši abonēšanas naudu samaksāt, **piesūtīsim brīveksemplārus** no Kultūras Fonda atvēlētiem līdzekļiem. **Mazpulku vadītājus lūdzam iesūtīt trūcīgāko dalībnieku adreses „Mazpulka" ekspedīcijai līdz š. g. 5. februārim.**

* * *

Apskatēs un sacensībās godalgos tikai tos dalībniekus, kas abonējuši un lasījuši mēnešrakstu „Mazpulks".

* * *

„Mazpulka" abonēšanas nauda par 1935. gadu Ls 2.—. Pirmā puse (Ls 1,—) nomaksājama 1935. g. janvāŗa mēnesī, Rīgā, Baznīcas ielā 4-a „Mazpulka" ekspedicijā, vai Latv. Lauks. Centrālbiedrības pasta tekošā rēķinā Nr. 10619.

Mazpulku dalībniekus lūdzam naudu iemaksāt mazpulka vadītājam, vai arī iesūtīt tikai saziņā ar mazpulka vadītāju, jo viņš ir atbildīgs par visiem mazpulka maksājumiem. Iesūtot naudu, katrā ziņā jāatzīmē kādam nolūkam nauda iemaksāta (vai mēnešraksts jau saņemts vai pasūta no jauna), mazpulka nosaukums un numurs.

* * *

„Mazpulku" var pasūtīt tikai uz visu gadu (sākot ar 1. janvāri), **vai arī uz pusgadiem** (no 1. janvāŗa vai 1. jūlija), **bet nekādā ziņā no 15. XII., 1. II. vai taml. Abonentus, kas iesūtījuši par 1935. gadu tikai Ls 1,50, par 1 eksemplāru, lūdzam, bez sevišķa atgādinājuma, iesūtīt iztrūkstošos Ls 0,50.**

* * *

Atgādinam, ka **mazpulka vadītāja un valdes ziņojumu veidlapas par 1934. gada darbību,** kas piesūtītas vadītājiem, **jāizpilda un jāi sūta** sava apgabala centrālai lauksaimn. organizācijai **noteikti līdz 1935. gada 1. februārim.**

* * *

Atgādinam, ka **dalībniekiem, kas vēlas sacensties, lai iegūtu apgabalu „diženais" pakāpi jāiesūta līdz š. g. 28. februārim sava apgabala centrālās lauksaimn. organizācijas mazpulku nodaļai:**

a) mazpulka dalībnieka grāmatvedības grāmatiņa par 1934. gadu,

b) vismaz viens ziemas rakstu darbs, kuŗu tēmati minēti „Mazpulka" 1934. g. 12. numurā,

c) saraksts par paša dalībnieka izgatavotiem saimnieciski-lietderīgiem priekšmetiem. Saraksts jāapstiprina mazpulka vadītājam.

* * *

Mazpulku diženiem, kas vēlas sacensties uz līdumnieka pakāpi, tas pats jāiesūta Mazpulku padomei, Rīgā, Baznīcas ielā 4-a.

* * *

Mazpulkus, kas 1935. gada vasarā vēlas audzēt dārzāju sēklas, sinepes, magones, koriandri, **lūdzam nekavējoties (ne vēlāk kā līdz š. g. 15. februārim) iesūtīt pieteikumus** (kādas sēklas un cik daudz cer izaudzēt) sava apgabala centr. lauks. organizācijai.

* * *

Kombuļu mazpulks № 207, uz pašu vēlēšanos, pārdēvēts par **Sauleskalna mazpulku № 207.**

* * *

Jefremovkas mazpulks № 347, uz pašu vēlēšanos pārdēvēts par **Birznieku mazpulku № 347.**

PĒDĒJĀ MĒNESĪ LATV. LAUKSAIMN. CENTRĀLBIEDRĪBĀ PIETEIKTI UN MAZPULKU PADOMĒ APSTIPRINĀTI ŠĀDI MAZPULKI:

Latvijas lauksaimn. centrālbiedrības vadībā:

Čiekurkalna — 495., Ķēču-Annas — 496., Mēdzulas-Ozoliņkalna — 497., Valmieras pagasta — 498., Ķieģeļu-Rubenes — 506., Dzelzavas — 511.

Kurzemes lauksaimn. biedrību savienības vadībā:
Dzērves-Cīravas—492., Melnsila — 493., Gaiķu — 494., Mazirbes — 512., Krūtes — 513.
Zemgales lauksaimn. centrālbiedrības vadībā:
Kliģu — 507., Ģipterānu — 508., Dēmenes — 509., Lielbornes „Līdumnieks" — 510.
Latgales lauksaimn. biedrību savienības vadībā:
Bukmuižas — 491., Viļakas — 499., Naujenes — 500., Reutovas — 501., Ardavas — 502., Rušonu I. — 503., Jersikas — 504., Andrupenes — 505.

Mazpulku padome
pie Latv. Lauksaimn. Centrālbiedrības.

JAUTĀJUMI UN ATBILDES.

Jautājums № 1.

Senāk mūsu apvidū veca gada vakarā bijušas dažādas parašas: laimes liešana, skatīšanās spogulī, tupeles mešana pār galvu u. d. c.

Vai mazpulku dalībnieki arī citos apvidos pazīst šādas un arī citādas parašas un kā tās izdara? Krustpils mazpulka dalībnieks.

A bildes iesūtāmas redakcijai līdz š. g. 5. februārim.

MĪKLAS.

LAIMES MĪKLA.

Grī bergs, Nurmižu mazpulka dalībniece. Balsienus pareizi sakārtojot dabūjam — Mazpulku dalībnieku vēlēšanās jaunā gadā.

KRUSTĀM-ŠĶĒRSĀM MĪKLA.

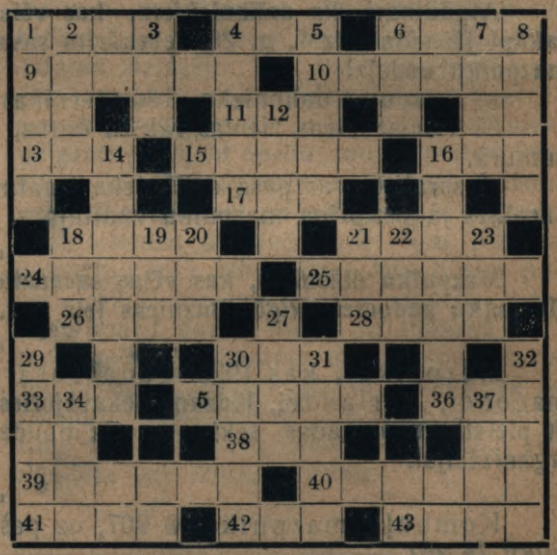

Horicontāli:

1. Upe Latvijā. 4. Vietnieka vārds. 6. Putns. 9. Sieviešu vārds. 10. Laivas piederums. 11. Parazīts. 13. Laika apstākļu vārds. 15. Saimniecības ēka. 16. Vietnieka vārds. 17. Satiksmes ceļš. 18. Sejas daļa. 21. Atmaksa. 24. Darbu uzraugs. 25. Mājsaimniecības piederumi. 26. Kāda ēka. 28. Meža nosaukums ģenetīvā 30. Apstākļu vārds. 33. Putnkopības ražojums. 35 Zirgu lieta. 36. Pilsēta Somijā. 38. Vietnieka vārds. 39. Senlatviešu varonis. 40. Sametums. 41. Zivs. 42. Auglis. 43. Ūdens ceļi.

Vertikāli:
1. Upe Latvijā. 2. Sieviešu vārds. 3. Vietas apstākļu vārds. 4. Spīdeklis. 5. Mājputns. 6. Burta nosaukums. 7. Ierocis. 8. Vīrieša vārds. 12. Dzēriens. 14. Upe Latvijā. 16. Pilsēta Latvijā. 19. Vietnieka vārds. 20. Latviešu rakstnieks. 21. Laukuma mērs. 22. Saiklis 23. Ūdens krātuve. 27. Negaiss. 29. Jūras dzīvnieks. 30. Dzēriens. 31. Dzelzceļa stacija Vidzemē. 32. Puķes. 34. Kalnu dzīvnieks. 37. Matu sakārtojums.

E. Brants,
Brenguļu mazpulka dalībnieks.

MĪKLU ATMINĒJUMI.

(Sk. „Mazpulks" № 12.)

Ornamenta mīklas atminējums:

M, Sīmanis, auzas, p, Gauja, kalts, laukums, s; **Mazpulks.**

Skaitļu mīklas atminējums:

Alus ir ari sula.

Pareizus mīklu atminējumus iesūtījuši sekoši mazpulku dalībnieki.

Abas mīklas atminējuši: **Valkas dārzkopju:** A. Jērums, A. Puika; **Aiviekstes:** A. Zemītis; **Durbes:** K. Eņģelis; **Nabes:** A. Konstants; **Matrienas:** M. Tikiņš; **Mālpils:** I. Jansons, L. Jansons; **Vecplatones:** Ž. Neretnieks; **Rencēnu:** V. Upmacis.

Ornamenta mīklu vien atminējuši: **Umpārtes:** A. Paegle; **Lubānas-Zvidzienas:** V. Ozoliņš, R. Pličs; **Velēnas:** E. Bērziņš; **Valkas dārzkopju:** T. Dikelsons; **Ārlavas-Popervāles:** E. Gaitnieks, R. Otmanis; **Annas:** J. Trumpmanis; **Kalncempju:** A. Kupcis; **Vecsaules:** V. Stūris; **Mārupes:** Sk. Ozoliņa; **Kalētu:** G. Birznieks; **Aiviekstes:** A. Blūms; **Aizvīķu:** F. Ernstsons, A. Gosiņš, R. Aleckis; **Lielvārdes:** A. Nollendorfs; **Krustpils:** Dz. Šņornieks, E. Ozoliņš, O. Grantiņš, M. Grantiņš; **Burtnieku:** A. Ramis; **Raunas un apkārtnes:** J. Leitis, A. Leite, J. Daniels; **Raunas-Mežoles:** E. Grīnblats; **Sedmales:** J. Strazdiņš, G. Strazdiņš; **Alsviķa:** G. Leimanis; **Ādažu:** J. Drunka, O. Drunka; **Irlavas:** A. Jakabsons; E. Gulbītis; **Nabes:** B. Briedis, E. Briedis, J. Briedis, E. Lukstiņš; **Vērgaļu:** A. Burvis; **Bārtas:** J Kairis; **Mores:** Z. Krieviņš, J. Krieviņš; **Neretas:** J. Tensons; **Sāvienas:** J. Mežāks; **Vidrižu:** J. Vītols; **Ziru:** Z. Rušķis; **Lēdmanes:** A. Jaunvīksna; **Jūdažu:** J. Aldermanis, A. Paukšs, Alfr. Paukšs; **Siguldas:** J. Birģelis; **Lēdurgas:** Z. Eņģelis, O. Vībe, K. Māleris, E. Krūmiņš, A. Purgailis, K. Purgailis; **Jēru-Oleru:** V. Zalte, A. Zalte; **Runtortas:** V. Gabruševs; **Taurenes:** P. Pinnis; **Rucavas:** A. Pērkons; **Bejas:** O. Briediņš; **Launkalnes:** A. Jucīte, M. Jucīte, A. Balode; **Strīžānu-Salas:** T. Gailītis, J. Dzenītis; **Lēdurgas-Aijāžu:** J. Māleris; **Ziemupes:** V. Treibachs; **Kārķu:** V. Vīlisters, L Vilisters; **Brenguļu:** E. Brants, A. Brants, Dz. Vērsēns, V. Kalniņš; **Zaļenieku L.:** J. Kuļikovskis, M. Kuļikovskis; **Lielauces:** Ž. Treiguts; **Mērsraga:** H. Kiršteins, V. Kiršteins; **Rencēnu:** R. Kokle; **Vīļema:** V. Jurjāns, E. Pakalns; **Jāņa vārtu:** E. Straume; **Bilskas:** H. Krieviņš, L. Krieviņš; **Raunas-Mežoles:** P. Mende; **Duntes:** R. Ūdris; **Nurmižu:** A. Grīnbergs; **Naukšēnu:** J. Leiva; **Lēdurgas:** E. Teriņš; **Mērsraga:** H. Andersons, M. Andersons; **Izvaltas:** Br. Umbraško.

Skaitļu mīklu vien atminējuši: **Naukšēnu:** A. Papēdis; **Dundagas:** A. Iviņš.

Mīklu atminējumi iesūtāmi „Mazpulka" redakcijai: Rīgā, Baznīcas ielā 4-a, dz. 6, līdz 1935. g. 5. februārim, uzdodot arī atminētāja mazpulka numuru.

Saturs:

	Lp. p.
Jaunajā gadā. A. Roga	1
Domātājs un izdarītājs. M. Spirģis	2
Jauna gada vēlējumi	4
Kibangula. Renē Gonci stāsts	5
Emīls. T. Toivo stāsts	7
Amerikas automobiļu mūža gaitas	9
Tēvzemes mīlestība. V. Stūris	9
Strādāsim mūsu laukos un dārzos ar sajūsmu	10
Latviet, esi lepns uz savu zemi	10
Krāšņākais zieds. H. Kalmiņš	11
Katrs savas veselības kalējs. Dr. R. Avotiņš	13
Jaunā gadā. L. Ābelīte	14
Mazpulku dalībnieki, slēpojat	15
Lauksaimniecības rakstu uzdevumi un veidi. Prof. Dr. agr. J. Vārsbergs	16
Jaunā gadā. A. Jērums	17
Arī mazpulkiem jāaudzē lini. Agr. V. Bušs	18
Audzēsim kumeliņus. K. Sīmanis	19
Audzējot kumeliņus — rūpēsimies arī par kultivētiem zāļājiem. Kult. J. Upesleja	20
Karu dubļiem. Ad. Eglītis	21
Mazpulku dalībnieki ziemas sanāksmēs. Agr. K. Ķirsis	21
Kā dzīvo un strādā mazpulku dalībnieki ārzemēs	22
Darba augļi. J. Linmeijers	23
Rupumdancis. M. Lasmanis	23
Mazpulku dzīve	24
Mazpulku humors	28
Paziņojumi	28
Jautājumi un atbildes	30
Mīklas	30

Atbildīgais redaktors: RUDOLFS DZĒRVE.

Latviešu Lauksaimnieka Kalendars

1935. gadam

Iznācis J. VAGNERA redakcijā

XXII. gada gājums ar šādu šaturu:

Zemnieka zvērasts. „Jaunajā Latvijā, kur darbs tagad svētīgāks, lielāks.“ V. Plūdonis — Dziesma brīvai Latvijai. Ed. Virza — Dr. Kārlis Ulmanis. Mākslin. gleznotājs **J. Bine** — Latviskie kamanu un ratu izrotājumi. **Prof. Dr. agr. J. Vārsbergs** — Zāļāju jaunsējas bez virsauga. **Agr. K. Ramziņš** — Kaņepu audzēšana un izstrādāšana. **Doc. J. Sudrabs** — Labākās plūmju šķirnes un to kultūra. **Doc. Dr. agr. J. Apsīts** — Apsvērtība zemes kopšanas darbos. **Vadoņa domas — par zemnieku un viņa uzdevumiem. Dzimtene, tēvija, Latvija. M. Ķeņģis** — Latviešu mājā — latviskas istablietas. **Agr. A. Kupče** — Kā panākt ilgāku augstāko izslaukuma periodu. **Agr. O. Edels** — Kas labojams laukstrādnieku jautājumā. **Agr K. Ramziņš** — Pareiza linu mērcēšana. **Agr. K. Ramziņš** — Kā ierīkot labu linu mārku. **Ausma Roga** — Lielāku nopietnību audzināšanā. **Vadoņa domas — par spēcīgiem rakstūriem, dzīves un darba mērķiem. Doc. J. Sudrabs** — Maijpuķu stādu audzēšana. **J. Vītoliņš** Kas jāievēro, lai augstāk izvērtētu aitu ādu. **Inž. A. Zeltiņš** — Kā novērst skursteņu svīšanu. **H. Veldre** — Ienesīga piļu audzēšana. **L. Kalniņa** — Latviskais ornaments veļai. **M. Laže** — Zirgu apmācīšana un iebraukšana. **Doc. J. Sudrabs** — Augļu zariņu iegriešana. **Instr. P. Staģis** — Mūsu lopkopju rekordi 1933/34. g. **Vec. instr. K. Tols** — Kā tikt pie labākiem sugas lopiem. **Inž. A. Zeltiņš** — Jauna veida pirts krāsns. **N. Kubuliņš** — Koka jumtu un sienu krāsošana. **Lidija Zariņš** — Mājās gatavojamie sieri. **Instr. P. Purviņš** — Kā sekmīgi cīnīties ar bullu niknumu. **Agr. A. Grindulis** — Ateju nakts zelts. **N. Kubuliņš** — Par betona un mūra ūdens caurlaidību. **J. Balzars** — Vai pāriet uz govju slaukšanu ar mašīnām? **Agr. J. Rozīts** — Dažas ceļojuma piezīmes par vērtīgas lopbarības ražošanu. **Agr. B. Hardvigs** — Vai sēklas jākodina?

Pieprasāms visos grāmatu veikalos un Rīgā, Baznīcas ielā 4a, dz. 5, Ekspedicijā, tālrunis 22322. Viena eksemplāra **cena Ls 1.—.**

Latvijas Lauksaimniecības Centrālbiedrība.

3-mēnešu mājturības kursi

pie Kaucmindes mājturības semināra, Rīgā, notiks no 1935. g. 15. janvāra.

Jāpieteicas Ārpusskolas izglītības nodaļā, Baznīcas ielā 4-a, dz. 5. Tālr. 26317.

Latvijas Lauksaimniecības Centrālbiedrība.

Lauksaimniecības tautas augstskolā

II. māc. pusgadā uzņemšana sākusies 7. janvārī. Uz vēl neiesāktiem augkopības-, dārzkopības, sēklkopības un sabiedrisko-saimniecisko kursu pie klātienes jaunu klausītāju, neatkarīgi no priekšizglītības, var pierakstīties Ārpusskolas izglītības nodaļā, Baznīcas ielā 4-a, dz. 5, tālr. 26317. Mācības notiek vakaros.

Latvijas Lauksaimniecības Centrālbiedrība.

L. Audze grām. sp. Rīgā, Baznīcas ielā 4-a (L. L. Centrālbiedrības gr. sp. nomnieks).

Ž. Lagzdiņa

Maizes fabrika

Rīgā, Matīsa ielā 52, Tā|ruņi: 91423, 91656.

Tekošs rēķins Latvijas Bankā 4370, tekošs rēķins pastā 1339

Nodaļas:

I. Matīsa ielā 52
II. Lāčplēša ielā 20-a
III. Blaumaņa ielā 31, tā|r. 26556
IV. Brīvības ielā 15, tā|r. 20777
V. Ģertrudes ielā 73
VI. Pulkveža Brieža ielā 3, tā|r. 31592
VII. Marijas ielā 62
VIII. Rēveles ielā 34
IX. Matīsa ielā 8
X. Bulduros, Lielā Prospektā 47/49
XI. Majoros, Jomas ielā 44
XII. Elizabetes ielā 33, tā|r. 26687
XIII. Majoros, Jomas ielā 80
XIV. Centrāltirgū III. pav. 155

Lauksaimnieku ievērībai!

Vislabākais un visizdevīgākais lopbarības līdzeklis ir

Lopbarības kaulmilti

(Kaulu fosfāts)

Dabūjami visos attiecīgos veikalos un

Kaulu dedzināšanas un pārstrādāšanas fabriku sabiedrībā

Rīgā, Maskavas ielā 235. Tā|r. 30974 un 33617.

„LATVIJAS LAUKSAIMNIEKS"

iznāk 29. gadu, divas reizes mēnesī atbildīgo redaktoru J. VAGNERA un agr. J. SUDRABA vadībā. Bez tam redakcijā vēl darbojās Doc. Dr. M. EGLĪTS un R. EDELS kundze (Rasma Siliņa).

Abonēšanas maksa gadā Ls 9,—, pusgadā Ls 4,50. Ekspedicija: Rīgā, Baznīcas ielā 4-a, tā|r. 22322.

Latvijas Lauksaimniecības Centrālbiedrība.

Čiles salpetris

dod augstas un vērtīgas ražas

Lauksaimnieciskais birojs Čiles salpetris 1935. g.

sarīko mazpulku dalībniekiem

kaņepu audzēšanā konkursu.

Konkursa noteikumi.

1. Konkursā var piedalīties visi Latvijas mazpulku dalībnieki.

2. Mazpulku dalībniekiem, kas vēlas piedalīties kaņepu audzēšanas konkursā, par to jāpaziņo rakstiski līdz 1935. g. 1. jūnijam uz sekošu adresi: Lauksaimnieciskais birojs Čiles salpetris, Austrum-Baltijai, Dzirnavu ielā 46, Rīgā. Visiem, kas būs pieteikušies, izsūtīs anketes.

3. Kaņepu laukam, mēslotam ar Čiles salpetri jābūt ne mazākam par 250 kv. m.

4. Konkursa dalībnieks zemi var mēslot pēc saviem ieskatiem, bet no slāpekļa mēsliem lietojams tikai Čiles salpetris. Čiles salpetra iepirkums jāapstiprina ar attiecīgu rēķinu.

5. Vēlams, ka kaņepu lauku pirms to noplūkšanas nofotografētu ar sekošu uzrakstu „Mēslots ar Čiles salpetri".

6. Kad kaņepes nogatavojas, jāizlasa 50 labākie stādi ar visām sēklām un iesaiņoti jāiesūta Rīgā duplikāta uzrādītājam un duplikātu iesūtīt lauksaimnieciskam birojam Čiles salpetris, Rīgā, Dzirnavu ielā 46.

7. Paraugs noņemams mazpulka vadītāja klātbūtnē. Tāpat vadītāja klātbūtnē jānosveŗ kaņepu raža no 4 kv. m. un iegūtie skaitļi jāatzīmē anketā.

8. Godalgas par labākām kaņepēm piespriedīs kommisija, kas sastāvēs no Čiles salpetra biroja direktora N. N. Lišina un vairākiem agronomiem.

Piespriedīs sekošas godalgas:

1.	godalga	— Ls	100,—
2.	„	— „	75,—
3.	„	— „	50,—
4.	„	— „	25,—
5.	„	— „	20,—
6.	„	— „	15,—
7—12.	„	— „	10,—
		Kopā Ls	345,—

9. Godalgošanas kommisijas lēmums visiem konkursa dalībniekiem uzskatams par galīgu.

10. Godalgas izmaksās ne vēlāk par 1935. g. 31. decembri.